

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike.
 Inzerati: do 30 petih vrst á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inzerati petih vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D; Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji od 4-6 str. po D. 1-50, 8 in več 2 D. V inozemstvu 4-6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	120—	120—	180—
3	60—	60—	90—
1	20—	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici, Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Vedno znova.

Vedno znova je treba poudarjati razloček med slovenskim klerikalizmom in naprednim nacionalizmom, ki se vije skozi vso našo kulturno preteklost in ki se prenaša tudi v naše novo državopolitično življenje. Napredni nacionalizem lahko s ponosom gleda na svoja dela: dal je Slovincem lastno književnost, probudil narodno zavest, desetletja bil opasen boj za slovensko samostojnost, dokler ni zagledal visokega cilja svobodne Jugoslavije in v novi državi postal središče vsega državnostvornega delovanja. Negledne so vrste sokolskih pokolenj, ki so srebrala najidealnejše zamisli telesnega in duševnega zdravja, v slovensko dušo je napredni nacionalizem vlijil hrepenenje po idealnih vzorih življenja in delovanja, stremenje po plemenitosti, napredku, dobroti srca, skratka po resnici in pravici ter po kulturnem razvoju najnaprednejših narodov sveta. Naš nacionalizem je torej kulturn, duševen, obenem pa socialen v najširšem smislu besede, ker je vsa visoka teženja slovenskega človeka usmerjal napram narodni celoti in narodnosti ter konkretno narod pojmoval kot izhodišče in cilj vsega lastnega delovanja in napredovanja. Razmerje, ki je pred in po svetovni vojni vladalo med slovenskim kulturnim in javnim tvorcem ter med slovenskim ljudstvom kot takim, je bilo najidealnejše. Saj je slonelo na požrtvovalnosti, na nesebičnosti, na brezmejni in značajni vdanosti, ki je rodila znano geslo »Iz naroda za narod!«.

Povsem drugačen pa je bil mednarodni klerikalizem pred svetovno vojno in je še danes v svobodni Jugoslaviji. Ideja klerikalne stranke je klerikalno gospodarstvo nad slovenskim ljudstvom. Vedno se je klerikalizem smehljaj na vse strani, kakor patri iz 17. in 18. stoletja, ki so predpoldne učili po normalnih katoliških moralah, popoldne pa stikali po budoarjih visokih metres ter mežikali nasilju in najbolj ogabnemu brezverskemu in nemoralnemu despotizmu. Mednarodni klerikalizem je že pogreval absolutizem, preklinjal francosko revolucijo, odklanjal demokracizem in se nato po zmagi modernih političnih načel zavzemal za nekoč prokleti demokracizem, za človeška prava in za plemenitejšo človeško sožitje. — Enako dvočlono vlogo je igral in igra mednarodni klerikalizem na socialnem

polju. Najprvo ostru obsodba socialističnega svetovnega in družabnega nazora, odklanjanje tovarniških stavk, anatemiziranje delavskih voditeljev, nato pa krščansko socialistični pravci ter končno po svetovni vojni celo zagovarjanje komunistične revolucije in brezglavo obsojanje vsega meščanskega gospodarstva reda. Enako dvočlono vlogo nahajamo tudi na nacionalističnem polju. Najprvo so klerikalni voditelji obsojali nacionalistične klice 19. stoletja. Potem so iz cerkvenopolitičnih in dinastično suženjskih ozirih obsojali emancipacijo slovenskih narodov izpod bivše Avstrije. Iznašli so parolo o »katoliški« Avstriji in tej paroli primerno so politično, programatično in taktično organizirali katoliške stranke pri vseh slovenskih narodih. Dr. Mahnič je izustil krilatico o nacionalnem »pogansivju« in ta krilatica je pomenila iskren konfiteor tja daleč do svetovne vojne, dokler se klerikalni mogotci niso po vojni postavili na prevladno nacionalno stališče ter iz klerikalnooligarhičnih namenov poudarili plemenskoseparatistično geslo.

Naši domači klerikalci so verno posnemali dvočlono svetovnega klerikalizma. Danes so proti radikalni koaliciji, jutri so njeni iskreni prijatelji, tretjič se vežejo s seljaškimi republikanci in se istočasno izdajajo za prijatelje dinastije, potem zopet konspirirajo s komunisti in ustanavljajo zveze delovnega ljudstva. So za ljubljanski velesejem, za slovenske banke in slovensko gospodarstvo, pa tudi za socialistične socijalizacije, za povečevanja sovjetskih metod.

Vsa ta nedosledna stremjenja utemeljujejo povrh s krščanskimi in s katoliškimi idejami! Kakor da bi krščanstvo in katolicizem morala zagovarjati pogrešno in zlobno početje političnih strankarjev ter časovno omejenih klerikalnih strank!

Napram tem zablodam je napredni nacionalizem resnično idealizem, ki želi, da se narod in človeštvo razvijata iz virov čistega in svobodnega in samozavestnega srca ter iz neusahljivega koprnjenja človeške bitja po višji popolnosti, po globokejšem blaženstvu.

Kupujte olimpijske srečke!

Fr. Z.: O dimnikarju, belcu in hladnem gumbu.

Pravzaprav smo vendarle vsi Slovenci, pa naj smo od te stranke ali od one, in če se tako vzame stvar, bi nas moral veseliti vsak uspeh, naj ga je dosegla katerakoli stranka, kajti, so ga dosegli vendar le Slovenci — Slovenci to smo mi!

Tako bi lahko imeli silne uspehe, enkrat ta plat, enkrat ta, in bi lahko bili Slovenci prvi na svetu in koj za Bogom. Toda nismo, ker nimamo uspehov, in jako lepo in stvarno pišejo listi, da je neuspehom krivo zgrešeno postopanje političnih voditeljev. (Namreč onih od nasprotne strani, kako pa drugače!)

To je jako žalostno in bi bilo živo želeli, da se politični voditelji poboljšajo! (Namreč oni od nasprotne strani.) Saj na primer tudi v naši družini ni šlo nikdar vse po volji, pogrešali smo uspehov in smo potem ogorčeni zabavljali na desno in na levo.

Toda so se zgodile reči, ki so nam odprle oči in pokazale položaj v drugačni luči, pa smo brez trme in zamere kar koj izpremenili zgrešeno postopanje in krenili na drugo pot in nas ni sram, da smo se poboljšali, nego bodi ta stvar tukaj povedana baš zaradi zglede in izpodbude!

Naš najmlajši je star osem let, malo škrbast je, kajti dobiva spredaj nove zobke, sicer je pa izredno globokih mi-

sli. Stopala sva oni dan počasi po ulicah, peljal sem ga za roko, kakor po navadi, in mi je z modro besedo razkladal zanimive podrobnosti iz obrtovanja cestnih sladoledarjev, ki zanje goji obilno zanimanje. Drugo roko je krčevito tiščal pod svojo bluzo.

Vprašal sem ga, ali ga v roko zebe. Ne, je dejal, nego da tišči hladni gumb. — Zakaj ga tišči? Zato, je odgovoril, ker je videl dimnikarja, in zdaj tišči gumb in ga bo tiščal toliko časa, da ugleda še konja belca.

In mi je razodel: kdor vidi dimnikarja in za dimnikarjem še belega konja, temu se uresniči želja, ki jo takrat izreče v mislih — toda mora ves čas od dimnikarja do belca tiščati hladni gumb!

Na svetu je marsikaj, česar ne razumemo, v šolah se sedaj veliko več uče, nego smo se učili v svojih časih, nič ni nemogočega, pa sem ga vprašal, mar se mu je na takšen način že kdaj uresničila želja.

Pritrdil je, da se mu je. Takrat da je bil še sneg, želel si je svinčenih vojakov in jih je res dobil, da jih ima poln predal. Danes pa da je zopet videl dimnikarja in zdaj tišči gumb, da bo srečal še belega konja, in si to pot želi denarja; kajti sladolei ni pri vseh sladoledarjih enak, enaki pa so vsi sladoledarji, da ga ne dajo brez denarja, in zato mu je treba denarja in si ga upa najhitreje in najzanesljiveje doseči s pomočjo gumba v zvezi z dimnikarjem in belcem.

Pašić - Pribičevićeva vlada še ni demisijonirala.

Dopoldanski razvoj parlamentarnih dogodkov. — Pašićeva avdijsca na dvoru. — Pašić zahteva od krone volilni mandat.

— Beograd, 17. julija. (Izv.) V politični areni se danes dopoldne pojavljajo važni dogodki, ki odločujejo nadaljnji razplet situacije v smeri nacionalnega bloka. Po daljši odsotnosti kralja iz Beograda se danes pričenjajo važne avdijsce, na katerih bo v najkrajšem času rešena sedanja skoraj dva meseca trajajoča stalna parlamentarna kriza. Neplodnemu delovanju narodne skupščine so določeni zadnji trenotki!

Danes dopoldne so se pričele avdijsce. Prvi je bil pozvan na dvor ministrski predsednik Nikola Pašić. Kakor je izjavil notranji minister Vašemur dopisniku, se večeraj popoldne niso vršile avdijsce, ker je odšel kralj na daljši sprehod. Danes dopoldne bo prvi sprejet v avdijski Nikola Pašić. Te avdijsce so zelo važne, o tem so prepričani vsi parlamentarci in opozicija z nervoznostjo pričakuje, kako se bodo dogodki nadalje razpletali in če se ji z največjimi napori in naizvitimi intrigami posreči, da spravi razvoj notranje-političnih dogodkov v nje zaželjeno smer, ne pa v ono, kakor jo je začrtal sporazumom nacionalni blok samostojnih demokratov in radikalov.

Po zanesljivih informacijah vašega dopisnika je že danes dopoldne stvar popolnoma na čistem, da je izključena vsaka vlada opozicijskega bloka in da je izključena vsaka kombinacija koncentracijske vlade brez Pašića oz. Pribičevića. Kombinacija koncentracijske vlade brez Pašića je izključena vse dotlej, dokler je razpoloženje celokupnega radikalnega kluba sočudno z ministrskim predsednikom Pašićem, ki sedaj še ne misli na to, da bi se umaknil s politične pozornice radi važnih urzavnih poslov.

— Beograd, 17. julija. (Izv.) Nj. Vel. kralj Aleksander I. je danes dopoldne sprejel v enourni avdijski ministrskega predsednika Nikolo P. Pašića. Ministrski predsednik je ob 10.45 dopoldne odšel iz svojega kabineta v ministrskem predsedstvu ter se naravnost napotil na dvor. Avdijsca je trajala do 11.50, nakar je ministrski predsednik zapustil dvor, oblegan od večjega števila političnih reporterjev, ki so skušali od njega izvedeti rezultat avdijsce. Ministrski predsednik ni hotel dati nikakega poudarila ter se je takoj odpeljal v ministrsko predsedstvo, za ka-

mor je skical sejo ministrskega predsedstva. Ministri so ga v polnem številu pričakovali. Seja ministrskega predsedstva je pričela okoli polodne. Trajala bo gotovo nad eno uro.

— Beograd, 17. jul. (Izv. Ob 12.30.) Za popoldne sklicana seja min. sveta je trajala do 12.45. Po končani seji je Vaš dopisnik izvedel od uglednega člana vlade, da min. predsednik danes dopoldne še ni podal krajju demisije svojega kabineta, sprožil pa je pri kroni vprašanje volilnega mandata. O ostalih ukrepih min. sveta trenutno še ni ničesar znanega. Min. predsednik Pašić je na seji poročal o poteku avdijsce in o razgovorih, ki jih je vodil s kraljem. Za danes ob 16. popoldne je pozvan na dvor v avdijsco skupščinski predsednik Ljuba Jovanović.

Današnje seje min. sveta se je udeležil tudi jutraj z Dunaja se vrnišči zun. minister dr. M. Ninčić, ki je dopoldne poročal kralju o rezultatih prške konferencie Male antante.

Zadnje klerikalne intrige.

— Beograd, 17. julija. (Izv. Ob 12.) V narodni skupščini je bilo danes neobičajno živahno. Poslanci so v velikem številu zbrani ter razpravljajo o vseh možnih kombinacijah in o rezultatih današnje dopoldanske Pašičeve avdijsce. Tudi v parlamentu še niso znani rezultati avdijsce. Brzojavno so bili v Beograd od opozicijskega bloka pozvani zastopniki HRSS dr. Maček in Ivan Predavec ter muslimani. Danes najbrže ne bo poklican noben politik na dvor. Za popoldne računajo, da bo pozvan h kralju predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović

Klerikalci so danes začeli z glavnim napadom proti samostojnim demokratom v Sloveniji. Zbrali so vse mogoče klevete, sramotilne članke, ki jih je zadnji čas objavljali »Slovenec«, razne spise, ki so jih, ko so bili na vladi v Sloveniji, najbrže eskamotirali in ki zadevajo dr. Žerjavo in njegovo politiko, ter so jih poskušali spraviti na meridana mesta, da bi tako spravili ob vpliv in avtoriteto voditelja samostojnih demokratov v Sloveniji dr. Žerjava. Z raznimi izjavami in deklaracijami, ka-

kor tudi s članki, da niso klerikalci v zvezi s komunisti in drugimi prevratnimi elementi, so se skušali na vodilnih političnih mestih rehabilitirati, da bi tako zopet dobili Slovenijo v svoje roke. Poslužujejo se v zakulisni borbi najpodejših intrig. Vsi ti napori klerikalcev so ostali do trenutka brez vsakega vidnega in pozitivnega uspeha. Klerikalci so še danes zelo vneti zagovorniki »koncentracijske vlade brez Pašića in Pribičevića«, toda zadovoljili bi se končno tudi s formulo »brez Pribičevića«. Danes so zmageprijani raznesli nek ministrsko listo nove »koncentracijske vlade«, v kateri so si razdelili ministrske stolčke tako, da je kar petero klerikalcev v njej zastopanih.

ITALIJANSKO TIHOTAPSTVO ZDRAVIL V AMERIKO.

— Newyork, 16. julija. (Izv.) Na italijanskem parniku »Duoglio« so carinske oblasti na podlagi neke ovadbe zaplenile okoli 200 liber takozvanega »heroína«, zdravila, ki je slično »kokainu«. Aretirani so bili italijanski mornarji, med njimi tudi šest italijanskih oficirjev, ki so osumljeni tega tihotapstva. Vrednost zaplenjenega heroína znaša okoli 230.000 angleških funtov.

Borzna poročila.

Zagrebska borza.
 Dne 17. julija. — Sprejeto ob 13.
 De vize: Curih 15.25—15.35, Pariz 435 do 440, Praga 247.90—250.90, Newyork 83.375—84.375, London 366—369, Trst 360.50 do 363.50, Dunaj 0.1177—0.1197. — Valuute: dolar 82.25—83.25.
 Efekt: 7% invest. pos. 1921. 65.50—66.50, 2½% drž. renta za ratnu štetu 121.50—122.50, Centralna banka 30—34 Hrv. esk. banka 125—127, Kreditna banka Zgb. 123—125, Hipotek. banka 62—64, Jugobanka 114—116, Prašteditona 915—917.50, Slavenška banka 110, Eksploatacija 115, Sečerana Osijek 995—1005, Isis, d. d. Nihag 89—92, Gutman 755—770, Slaveks 270—280, Slavonija 92—93.50 Trboveljska 480—530 Veveče 142.

INOZEMSKA BORZE.
 — Curih, 17. julija Današnja borza: Beograd 6.45, Newyork 5.50, London 24.06, Pariz 28.35, Milan 23.70, Berlin 1.31, Dunaj 0.00775.

— Trst, 17. julija. Predborza. Beograd 27.60—27.65, London 101.35—101.50, Pariz 119.50—120, Newyork 23.15—23.25, Curih 422.50—423.50, Dunaj 0.0327—0.0329, Praga 68.60—68.90.

— Dunaj, 16. julija De vize: Beograd 838—842, London 309.500—310.500, Milan 3059—3071, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3652—3668, Praga 2105—2115, Curih 12.965—13.015.

Žalostna jim majka! Koliko dimnikarjev so zamudili in koliko belcev, kolikokrat so v nemar pustili hladne gumb! Tako so napravili nešteto prilik in uspehov! Pa so napravili svoj lastni ugled. Kako hvaležen bi jih pozdravil po cestah narod! Glej jih, naše može, kako vstrajno tišče gumb — tako delajo za naš blagor!

Nak, nič ni bilo tega! Le po listih kriče in po shodih in konferencie imajo in avdijsce in se vozijo sem in se vozijo tja in potem so razburjeni kakor mravljinčji, če jim noga bazne v mravljišče. Človeku bi se kmalu smilili!

O, da bi bili rajši tiščali gumb o pravem času! Danes bi se jim bile že uresničile želje:

Režim bi bil omajan —
 Režim bi bil utrjen —
 Separatizem v gloriji —
 Separatizem poražen in pokopan —
 Gospod Peter Cefidelj odžigan —
 Gospod Peter Cefidelj sijajno povišan v 4. skupino III. kategorije —
 ali tako ali tako ali kakorkoli.

Vsekakor pa bi bili prišli vodeči gospodje politiki v vlado in bi prišli vanjo z vsem neskončnim repom čistite svoje stranke.

In je pravzaprav to tisto, kar poglavitno pogrešamo Slovenci in je vir vsej naši nezadovoljnosti; drugače bi se dalo še nekako živeti v naši Jugoslaviji.

Razkol v Radićevi stranki radi vstopa v komunistično stranko.

Radić sam potrjuje oficijelni vstop stranke v boljševiško kmetko internacionalo. — Veliko nezadovoljstvo v Radićevi stranki radi približanja boljševikom. — Hrvatski kmetje izražajo svoje ogorčenje.

— Zagreb, 17. julija. (Izv.) Stjepan Radić je sedaj v svojem glavnem organu »Slobodnem domu« javno in demonstrativno potrdil, da je HRSS vstopila oficijelno v zvezo s komunistično kmetko internacionalo. Radić piše na uvodnem mestu o poslovnih večerih predsednika HRSS v Moskvi, ki je bila pričetkom tega meseca. Na to večerje je bil pozvan tudi ljudski komisar za zunanje zadeve Georgij Vasiljev Čičerin, toda on — ni prišel. Pooblastil je samo svojega funkcionarja, da v njegovo ime izjavi »najboljše simpatije predsedniku HRSS in iskreno Čičerinovo radost, ker je HRSS stopila v kmetško internacionalo.« Radić dalje pravi, da je boljševiški poverjenik za poljedelstvo Aleksander Petrovič-Smirnov nazval ta korak HRSS »zgodovinski in politični dogodek prve vrste«. Po Radićevem obvestilu je German Sandomirski izrek pravdo hinno predsedniku HRSS, ki »v zvezi z boljševiški stopa na najširšo svetovno pozornico«. Baje so drugi govorniki, nekaj Kitajec in Francoz in neki Čeh izjavili, da je Radić »prvi politični faktor na Balkanu«. Radić dalje veli, da je HRSS postala jedna duša in jedna fronta s komunisti.

— Beograd, 17. julija. (Izv.) Z ozirom na sedanj razplet notranjepolitične krize je danes v vseh političnih krogih najbolj učinkovito delovala Radićeva izjava oz. njegova oficijelna potrditev »Slobodnem domu«, da je HRSS stopila v stike z boljševiško kmetško internacionalo. S pomočjo opozicijskega tiska je zagrebško vodstvo HRSS širilo svečane komunikacije, ki so zatrjevali, da so vse vesti o vstopu HRSS v kmetško internacionalo podla in navadna izmišljotina. Širile so se tudi vesti, da radićevci ne odobravajo po-

stopanja Stjepana Radića in da hoče vodstvo stranke celo črtati gotove točke republikanskega programa, da se tako more še bolj približati opozicijski blok. Sedaj je jasno, da so bile te izjave navadne politične spekulacije opozicijskega bloka.

— Zagreb, 17. julija. (Izv.) Večletni Radićev agitator v Ameriki dr. Kežman je skušal s posebnim pismom omiliti Radićeve stike z Moskvo, češ da to ne znači nikakega pristopa stranke v komunistično stranko, oz. v komunizem. Posvetovanja Stjepana Radića z Moskvo značijo samo kavalirsko približevanje Rusije v svrhu izvršitve Radićevega programa in se tako stavlja hrvatsko vprašanje pred mednarodni forum. Iz pisma je jasno posneti, da se Radićeva delovanja v domovini in izven nje zelo boje krogi, ki vodijo v Zagrebu politiko HRSS in da se ti krogi boje novih nepričakovanih korakov Stjepana Radića, ki bodo zopet podrlji gotove račune.

Poročila iz mnogoštevilnih hrvatskih vasi naglašajo, da hrvatski kmetje z nevoljo gledajo na komunistično vstop stranke in je nastalo povsod veliko ogorčenje proti svojemu voditelju. Iz vrst hrvatskih kmetov se že čujejo odločni protesti in stranka skuša z vsemi sredstvi pomirjevati razburjene duhove. Zelo značilna okolnost, da hrvatski kmetje, pristaši HRSS demonstrativno v velikem številu posejajo shode, ki jih prireja samostojna demokratska stranka po Hrvatskem. Na shode, ki so jih samostojni demokrati priredili v varaždinski okolici, je prišlo veliko številno kmetov Radićevih somišljenikov. Njih govorniki so dali svojemu ogorčenju in nezadovoljstvu proti Radiću povsod na teh shodih duška in njih govori so bili sprejeti z odobravanjem.

Vlada v odločilni borbi proti komunistom in Radiću.

Važna izjava zunanjega ministra dr. Ninčića. — Poseben zakon proti Radiću in njegovi stranki.

— Praga, 16. julija. (Izv.) Pred svojim odhodom z Dunaja je zunanji minister dr. Ninčić sprejel dunajskega dopisnika »Narodnih Listov«, kateremu je podal minister zelo zanimive izjave o komunistični propagandi v Jugoslaviji in o Radiću. Dr. Ninčić je izjavil: »Kategorično je nujno izjaviti, da Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev ne trpi nikake komunistične propagande. Politični odnosi kraljevine do Rusije so nekaj drugega, kakor pa komunistična propaganda v naši kraljevini. Ta propaganda je bila doslej vedno spojena s terorjem, z zločini in umori. Ta propaganda bo od vlade vedno zasledovana in z vsimi sredstvi udušena.

Radić tako hitro ne vrne v domovino. V najkrajšem času bo predložil poseben zakon proti Radiću in proti vsem, ki se bodo v tem smislu pregrešili. Radićev potovanje v Moskvo ne more imeti škodljivega vpliva na razvoj dogodkov v naši kraljevini in na razvoj odnosov med nami in Rusijo. Beogradska vlada nima ničesar proti temu, če ostane Radić trajno v Rusiji. Kakor hitro se Radić vrne na jugoslovenska tla, bo aretiran in postavljen pred sodišče.

Ni povsem izključeno, da izzove Radićev potovanje v Moskvo razkol v njegovi stranki. V gotovem slučaju bi mogel imeti ta razkol znaten vpliv na sedanjo notranjepolitično krizo naše kraljevine.

Glede Radića je izjavil, da se Stjepan

Medzavezniška konferenca v Londonu.

Slovesna otvoritev. — Razdelitev konference v tri glavne komisije. — Zahteve reparacijske komisije. — Vprašanje naših reparacij in dobav.

— London, 16. julija. (Havas.) Medzavezniška konferenca je bila danes dop. otvorjena. Ministrski predsednik Macdonald je izrekel delegatom dobrodošlo. — London, 16. julija. (Izv.) V Foren Office je bila danes ob 11. dopoldne na slovesen način otvorjena londonska konferenca. Prisotni so bili delegati Anglije, Francije, Italije, Belgije, Japonske, zastopniki ameriških Zedinjenih držav ter poslaniki Portugalske, Grške Romunske in kraljevine SHS. Konferenci so prisostvovala vse delegacije v polnem številu. Konferenco je otvoril ministrski predsednik Macdonald s kratkim pozdravnim govorom, na kar so se zahvalili Herriot, belgijski delegat, japonski delegat, poslanik ameriških držav in za Italijo finančni minister De Stefanis. Soglasno je bil za predsednika konference izvoljen Macdonald in za glavnega tajnika konference ravnateljke glavnega urada.

zahteva uveljavljanje poročila strokovnjakov od strani Nemčije take pogoje:

- 1.) Sprejem vseh za izvršitev načrta potrebnih zakonov v obliki odobreni po reparacijski komisiji od strani nemškega državnega zbora.
- 2.) Ustanovitev vseh načrtov predlaganih ustanov in imenovanje kontrolnih organov v svrhu normalnega poslovanja.
- 3.) Ustanovitev emisijske banke in državne akcijske družbe v smislu po strokovnjaškem načrtu določenega primernege zakona.
- 4.) Izdaja certifikatov za železniške obligacije, kakor tudi za industrijske obligacije.
- 5.) Sklenitev pogodb za plačnanje po sojlja v znesku 800 milijonov zlatih mark v smislu načrta in po izpolnitvi zahtevanih garancij.

— London, 17. julija. (Izv.) Otvoritvene seje medzavezniške konference se je udeležilo 110 delegatov. Popoldne so zborovali vsi trije glavni odseki ter takoj pričeli z dodeljenim delom.

Za male države Jugoslavijo, Romunsko, Portugalsko in Grško je najvažnejša III. sekcija, ki ima nalogo ustvariti organizacijo, kako se naj reši vprašanje dajatve v naravi in izplačilo vojne odškodnine na posamezne zaveznice in interesirane države. V tem odseku se nahajajo za Francijo Carmento, za Anglijo Lithroisa, za Italijo Lamino, za Belgijo Gutt, za Japonsko japonski generalni jnik v reparacijski komisiji, zastopnik Jugoslavije v tej komisiji je član glavne reparacijske komisije dr. M. Gjurić. Predsednik komisije je Anglež Kindsley.

V tem odseku se je včeraj najpreje razpravljalo vprašanje dajatve v naravi ter je bilo sklenjeno, da se dajatve v naravi ohranijo tudi za bodoče. Velika je nevarnost, da bo konferenca najbrže zmanjšala reparacijske kvote nekaterim državam. Posebno vznemirjenje je

nastalo, da se namerava Italiji kvota znatno zmanjšati pod 10 %. Tudi ni izključeno, da se bo za Jugoslavijo zmanjšala ta kvota, ki znaša sedaj 5 %. Jugoslovenska delegacija je ukrenila vse, da ohrani to kvoto. Dajate v naravi se malim državam ne bodo zmanjšale.

Zbližanje Italije in Avstrije.

Med obema državama so poravnani vsi spori.

— Rim, 17. julija. (Izv.) V zunanem ministruju je bila včeraj popoldne podpisana pogodba med Italijo in Avstrijo, ki končnovaljavo ureja vse doslej med obema državama obstoječe spore. Pogodba ima 18 točk, od katerih so najvažnejše:

Avstrija se zavezuje vrniti vse iz Miramarskega gradu na Dunaj odnešene pohištvo, imajo vrniti Italiji vse planske koče in to brez vsake odškodnine izročiti italijanski vladi. Železniška štva v Carigradu se brez vsake odškodnine izročiti italijanski vladi. Železniška postaja v Vratah na Koroškem postane mednarodna postaja, čeprav se nahaja pod avstrijsko suvereniteto. Avstrija odstopi Italiji brez odškodnine vse načrte in študije za gradnjo javnih poslopih in drugih javnih del, ki se nanašajo na sedanjo Julijsko Benečijo in Južne Tirole, med temi tudi načrt za tržaški vodovod. Italija na drugi strani odstopa Avstriji ob meji vsa mala posevstva. Avstrijski zavod v Rimu se prepušča Avstriji. Italija se tudi odpoveduje večini posojil, danih Avstriji. Politični krogi naglašajo, da je ta sporazum velikega pomena za gospodarsko in politično zблиžanje med obema državama.

Kritični položaj Mussolinijeve vlade.

Vladna večina v nevarnosti.

— Rim, 17. julija. (Izv.) Notranjepolitični dogodki dnevno vedno bolj ojačujejo opozicijo proti Mussolinijevi večini, imajoč v sebi elemente, ki sedaj javno izražajo svoje neodobravne fašistovske državne politike. Zadnji čas je opažati, da liberalci, izvoljeni na vladini listi, sedaj kažejo odločno voljo, da se odtegnejo nadaljnemu sodelovanju z vladno stranko. Glavno glasilo liberalne stranke »Giornale d'Italia« naglašava potrebo, da se stranka dosledno drži svojega programa in da je to treba zahtevati od voditeljev stranke. Na drugi strani je fašistovski tisk postal zelo intrantsigent. Liberalni poslanec Boeri je v »Giornale d'Italia« objavil pismo, v katerem odločno in s prostom obojavo od vlade izdani dekret o omejitvi tiskovne svobode, ter ga označuje za protustaven čin vlade, naglašujoč, da se na ta način ne izvede normalizacija političnega življenja v državi in da se sedanja vlada ne nahaja na poti svobode in konstitucionalizma. Tudi agrarna stranka, ki je kandidirala na vladini listi, odločno izjavlja, da fašistovska nasilja kljub svečanim izjavam Mussolinija še vedno niso prenehala. Vlada ni ničesar storila za izboljšanje položaja kmetijskega prebivalstva, ki se vedno bolj obremenjuje z davki. Agrarna stranka je odločno nasprotna sedanjim dekretom o omejitvi tiska. Pričakujejo, da bodo nezadovoljne vladne skupine izstopile iz vladine stranke in da se bo ustvarila nova opozicijska koalicija. Italijanska ljudska stranka in združeni socialisti se bolj in bolj približujejo ter je pričakovati, da stvorita te dve stranki močan blok.

Vesti iz Italije.

— Rim, 17. julija. (Izv.) Veliki fašistovski svet je sklican na dan 22. tm. Narodni svet je na dan 2. avgusta t. l. Seja z inavguracijo bo ob 16. v velikem govorom voditelja fašizma Benita Mussolinija. Napoveduje se, da bo ta govor v političnem pogledu nekaj izredno novega.

— Rim, 17. julija. (Izv.) V ministruju se vrše še vedno posvetovanja o uvrstitvi narodne milice v armado. V zadnji seji so se baje zedinili zato, da bo zaprisega enaka kakor pri vojski, milica pa ostane v mirnem času na razpolago ministrskemu predsedniku, v slučaju vojne pa stopi pod vrhovno poveljstvo vojnega ministra.

— Milan, 17. julija. (Izv.) O fašistovskem pohodu se poročajo sedaj podrobnoti, iz katerih sledi, da je bilo udeležnikov v dolgi povorki okoli 40.000 mož. Ogrozne stroške za potovanje in prehrano je plačala blagajna fašistovske stranke. Izvršilo se je vse v miru, ker je bilo strogo preskrbljeno za red. Prebivalstvo se je držalo po večini apatično. Značaj prireditve kot demonstracije politične stranke se je izrazil povsem razločno v obnašanju milanskega prebivalstva. Kdor spada k stranki, je nastopil, vsi drugi so bili hladni in so ostali doma. Pravi cilj manifestacije, da se ima ojačiti zavest fašistovske moči, je bil najbrže dosežen.

— Rim, 17. julija. (Izv.) Se vedno prihajajo na sodnijo napovedi, kje bi se nahajalo truplo umornega Matteotija. Neko anonimno pismo naznanja, da leži truplo 100 km od Rima pokopano na odprtem polju pod nekim drevesom v Folliji. Sodnija je dobila že mnogo anonimnih pism in vse poizvedbe na taki podlagi so bile doslej brezuspešne. Te dni je bil na sodniji posl. Modigliani, ki je baje dobil nove podatke, da se razkrije kraj, kjer je pokopan Matteotti. Po zaslišanju ni hotel novinarjem povedati nič podrobnega. List »Popolo« pripoveduje po nekem anonimnem pismu, da je nosil izvršitelja umora poprej uniformo podporočnika narodne milice in da se je postavil tudi s srebrno svetlino, po deliktu pa se je oblekel civilno. Kakor znano, so se našli v kovčegu

aretiranega Duminića ostanki okrvavljenih hlač, o katerih se je takoj sodilo, da pripadajo pokojnemu poslancu. Sedaj se je baje dogodilo, da je to dokazana resnica potom krojača Palmerija. Ne ve se, kdaj se zaključil preiskava. Vsak dan prihajajo nova pisma in nova poročila, veled katerih se vrše nove poizvedbe in se zaslišujejo nove priče. Aretiranci v zaporih se držijo povsem mirno. Dobilni so dovoljenja, da lahko pišejo svojem, toda ž njimi ne smejo še govoriti in tudi ne še s svojimi branitelji.

— Rim, 17. julija. (Izv.) Notranji minister Federzoni je razposlal na prefekte okrožnico, ki jim priporoča največjo varnost v pokrajinskih stroških.

— Rim, 17. julija. (Izv.) Papež je poslal v pomoč onim v Messini, ki jih je zadela katastrofa, 100.000 lir. Požar je uničil po novih poročilih 250 barak, 118 pa so jih porušili vojaki, da so zabranili nadaljevanje požara. Brez strehe je nad 1500 oseb.

— Rim, 17. julija. (Izv.) Zaprisega narodne milice je bila določena na dan 20. julija. Sedaj poročajo razni listi, da je zaprisega znova odložena.

— Livorno, 17. julija. (Izv.) V ulici Amedeo je bil pretepen 17 letni fašist Bartolomei. Takoj je nastopila skupina fašistov in v vrata kavarnar, kjer se je izvršil napad je bila vržena petarda.

Politične vesti.

— »Slovenec« in železničarji. Včerajšnji »Slovenec« uganja med političnimi vestmi svoje priljubljeno demagoško na račun prevredbe železničarjev. »Zdaj pa avtentično izvedemo,« pravi med drugim, »da je dr. Žerjav Jobil pred prevedbo seznanil vseh železniških uradnikov in da je vsakega zaznamoval z »demokrat«, »klerikalcem«, »komunist«, »socialist«, nakar je železniško ravnanje izdelalo prevedbo.« Ta trditve je nesramna klerikalna laž. »Slovenec« se zadnje čase sploh odklikuje v lažeh, ki so mu potrebne, da skrje v oči javnosti pravo ozadje svoje demagoške politike. Ta skozi in skozi izmišljena »avtentična« vest je vzbudila med železničarji veliko ogorčenje. V našem uradništvu se je zglasila oseba z železničarskih krogov, ki je izjavila glede »Slovenčevih« avtentičnih laži to-le: Moj bližnji sorodnik je bil kot železniški uslužbenec ves čas vnet pristaš komunistične stranke. No glede na to je bil pri prevedbi delžen vseh pravic, ki jih ima z ozirom na službena leta in kvalifikacijo. Kot izredno vesten in marljiv uslužbenec je postal z ozirom na službena leta uradnik, kar bi bilo izključeno, če bi se bilo železniško ravnanje, kakor trdi »Slovenec«, res oziralo na strankarsko pripadnost ali celo na dr. Žerjavovo resolucijo. Sličen slučaj mi je znan z Zidanega mesta. Tam je postal uradnik nekaj uslužbenec, ki je bil svoj čas radi pripadnosti h komunistični stranki že suspendiran. Pri prevedbi po novi uradniški pragmatiki se na njegovo politično prepričanje niso ozirali. Drugi moj svak, pristaš napredne struje, je bil pri prevedbi zaposlavljen, dasi služi pri železnici že 19 let. Iz teh slučajev je menda dovolj jasno razvidno, kako nesramno podtika »Slovenec« svojim političnim nasprotnikom stvari, o katerih se jim niti sanjalo ni.

— Tajnik Radićeve stranke v Ljubljani Danes jutraj je prispel v Ljubljano tajnik HRSS iz Zagreba, radićevski poslanec dr. Juraj Krnjević. Kakor je sam izjavil, potuje na letovišče na Gorenjsko.

— Nekake vzajemne politične shode nameravajo prirediti voditelji HRSS in Ljuba Davidovič. 3. avgusta se namreč v Zagrebu vrši plenarna seja HRSS, na kateri bodo sklepali o prirejanju velikih političnih shodov na Hrvatskem in v Srbiji. Na hrvatskih shodih naj bi govoril Ljuba Davidovič o bratskem sporazumu in o potrebi zakonitosti, dočim bi voditelji hrvatskega republikanizma govorili na srbskih shodih o programu Ljube Davidovića, pozivajoč pri tem Srbe na bratski sporazum. Potentakem drži, da samoradićevske govornice ne vlečejo in da morajo Davidovič v Srbijo hrvatski selaki na pomoč!

— »Vsi mi, ki pošteno delamo...« Iz poslednjega pisma, ki ga objavlja Radić v »Slobodnem Domu«, posnemamo sledeči, zelo zanimivi odstavek: »Vsi mi, ki delamo pošteno, koristno in vztrajno, mi vsi vemo dobro, da za pravo in uspešno delo ne zadostujejo mišice, nego da je treba imeti jako in čvrsto voljo in da je treba imeti še veliko drugih vrlin, katere naš narod na kratko označuje s tem, da pravi: ta zna med narodom živeti, ali: ta zna, kako se živi po svetu!« Tu je Radić nehoto povedal nekater prav bridke resnice o sebi in hrvatskem narodu. Najprvo imenuje sebe »koristnega«, poštenega in vztrajnega delavca! Ves svet pa že ve, koliko velja njegova trditve o lastni poštenosti in koristnosti! Posebno pošteno moramo posmatrati Radićev potovanje po Rusiji, ki naravno stane težke dolarje, ker se v Rusiji z drugo valuto ne da živeti. Kdo daje Radiću »amerikanske dolarje? Vsekakor sovjetski komisarji, katerim bo odšel moral g. Radić delati propagando, boljševiški tlako. Lepa je tudi Radićeva trditva, »da je tisti sposoben in koristen, ki zna med narodom živeti, z drugimi

besedami, ki zna na račun širokih mas in njihovega denarja uživati veselje mednarodnega življenja, potovanja po evropskih glavnih mestih, ter uganjati visoko politiko. Radić se je enkrat do bro pogodil.

Profesor dr. Pavel Šavnik.

V sredo 16. julija je v Zagrebu po kratki in težki bolezni preminul dr. Pavel Šavnik, javni redni profesor na zagrebški univerzi, ki je bil pred par dnevi izvoljen za dekana medicinske fakultete v Zagrebu za leto 1924-25. Pokojnik se je rodil v Kranju 24. decembra 1882 iz znane narodne rodbine. Medicino je študiral na Dunaju in v Innsbrucku, kjer je promoviral leta 1912. Nato je postal asistent dermatološke klinike v Innsbrucku. To službeno mesto je obdržal do l. 1918, ko ga je zapustil iz političnih razlogov. Od tod je odšel na kliniko prof. Zumbuscha v Monakovem, nato je sledil pozivu v Prago in stopil na kliniko prof. Sambergerja. L. 1920 se je v Pragi habilitiral za dermatologijo in venerologijo. L. 1923 je bil imenovan za profesorja dermatologije in venerologije na zagrebški univerzi, kjer je že predaval v zimskem semestru 1923-24. Pravkar ga je fakulteta izvolila za dekana medicinske fakultete za l. 1924-25. Pokojnika so dičile visoke znanstvene sposobnosti. S posebno vnmogo je raziskoval obširno polje patologije in terapije, sifilisa in napisal tudi nekaj del o Wassermannovi reakciji. Istočasno je proučeval patologijo in terapijo neklih drugih kožnih bolezni. Kot človek in kolega je užival na zagrebški univerzi med profesorji in dijaki splošno zaupanje in spoštovanje. Fakulteta izgubi v pokojniku svojega marljivega učitelja ter vsestranskega pomočnika. Jugoslovenska medicinska znanost pa bo težko pogrešala pokojnika in komaj nadoknadila težko izgubo. Tragično je, da se je pokojnik inficiral pri bolnikih v svojem inštitutu. Bilo je to pred 14 dnevi. Sprva je menil, da se mu je ponovil napad malarije, toda bil je tifus. Postal je torej žrtve znanosti in svojega poklica. Kakor čujemo, je na isti bolezni — legarju — težko obolela tudi njegova gospa soproga.

Pokojnik je brat g. delegata ministristva financ dr. Karla Šavnika v Ljubljani in g. lekarnarja Frana Šavnika v Kranju ter svak poslancev v rimskem parlamentu g. dr. Josipa Wilfana v Trstu.

Bodi odličnemu znanstveniku ohranjen svetel spomin, njegovi spoštovani rodbniki naše iskreno sožalje.

Društvene vesti.

— Udrženje vojnih invalidov, podružnica Ljubljana, javlja svojim članom in članicam, da se objavljeni izredni občni zbor dne 20. tm. ne vrši.

Poslano

Ljubljanskemu škofu dr. A. B. Jegliču.*

Šramba najpoglejših laži, zavijanja, natolcevanja in klevete so Vaši listi. Njih uredništva so tovarne najostudnejši napadov na poštenje in čast ljudi, ki niso istega prepričanja z Vami in z Vam enakimi. Ljudstvo, ki prebira Vaše liste, ne loči več pšenice od ljulike, resnice od krivice, dobrote od hudobije — tako daleč ga je že zapeljala strast sovraštva, ki je razžigajo Vaši služabniki ne samo od tam, temveč celo s prižnic, iz spovednic in sol.

V torkovi številki »Slovenca« so se spravili tudi na me. Na tisoče mojih znancev in prijateljev v Rusiji in v Jugoslaviji od najbolj slepega pristaša Slovenske ljudske stranke pa do najzagrizenjšega komunistu Vam lahko priča, da nisem še nikoli nikomur nič hudega storil. A Vaši ljudje mi na čisto jezuitski način podtikajo, da sem z inž. Kranjcem in Kukcem napadel ponoči in zahrbtno izza ogla nekega Budina, ki sem ga oni večer prvič v življenju videl.

Vprašam Vas, ali je to pošteno, ali je to krščansko? Ne!

Ako dobro premislite, morate vsi — Vaši služabniki, ki širijo mesto ljubezni sovraštvo in Vi, ki to trpite — spoznati, da Vam vsem ni več mesta med pravimi kristjani.

Ker pa dobro vem, da kljub temu ne mislite stopiti iz krščanske cerkve, zapustiti svojih dobrih mest in jih oddati pravim naslednikom Krista, ki izpolnjujejo njegovo poglavito zapoved: Ljubi svojega bližnjega, zato sem se odločil tudi jaz, da sledim predsedniku Orjune bratu inženjerju Kranjcu in Vam tem potom javljam svoj izstop iz Vaše rimsko-katoliške cerkve.

V Ljubljani, 17. julija 1924.

Radivoj Peterlin-Petruška.

* Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

Prosveta.

KONGRES PEDAGOGOVI V ZENEVI.

Pred nekaj dnevi se je vršil v Zenevi 21. kongres pedagoškega društva romanske švice, katerega se je udeležilo nad 600 učiteljev in učiteljic. Rnrest Bovet je predaval o mladinskih vzgojiteljih in o Društvu narodov. Sledilo je poročilo Alberta Richartha o delovni šoli, h kateremu se je razvila dolga razprava. Končno je bila sprejeta soglasna resolucija, v kateri se izraža želja, da naj švicarski zvezni svet sprejme na znanje resolucijo, ki je bila sprejeta na četrem zborovanju. Društva narodov in ki zahteva, da se imašolska mladina v vseh deželah poučiti o obstoju in o cilju Društva narodov. Udeležniki kongresa so posetili mednarodni delavski urad in tajništvo Društva narodov.

★ ★ ★

— Tehnični list, organ združenja jugoslovenskih tehnikov in arhitektov pri naša v številki z dne 1. julija sledečo vsebino: L. Dular. Rudarstvo Slovenije v 1. 1923. Inž. Stehlik: Novi nemaški propil za projektiranje in proračunavanje gvozdenih mostova. Arh. Priklr: O važnosti ispravne upotrebe mjera kod arhitektonskog osnivanja; Strokovne vesti: Razne vesti: Pregled časopisja; Vesti iz Udruženja.

— Paderewski v Parizu. Za časa osme olimpijade se je v Parizu otvorila posebna sezona umetnosti, pri kateri so sodelovali gledališča različnih narodov. Od poljskih umetnikov sta nastopila Ignjat Paderewski in Jozef Hofman. Paderewski je igral pri napolnjeni dvorani in žel siljane uspehe. Občinstvo je navdušilo s izvajanjem skladb Chopina. Po koncertu mu je občinstvo priredilo sijajno manifestacijo, ki se je nadaljevala na ulici.

Glasi vni vestnik.

— Anton Trost, sloveski klavirski virtuozi z Dunaja je vrnitl na posebno povabilo v svojo poletno turnejo tudi slovenska letovišča. In koncertuje na Bledu v sredo, 23. julija v kasinski dvorani, v Kamniku v soboto, 26. julija v Društvenem domu in v Rogasški Slatini v torek 29. julija v veliki dvorani Zdravilskega doma. Predprodaje vstopnic so razvidna iz plakatnih oznanil.

— Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« koncertira v soboto zvečer v veliki dvorani zdravilišča Rogasška Slatina v nedeljo popoldne pa v dvorani zdravilišča Laško. Vspored obsega slovenske umetne ter srbske, hrvatske in narodne pesmi. Opozarjamo goste obeh zdravilišč ter okoličane na oba koncerta ter vabilo na obilno udeležbo. V Rogasški Slatini se dobe vstopnice že danes v paviljonu Tempelverleca, v Laškem pa v zdravilišču.

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Medvodah priredi svoj VI. javni nastop v nedeljo, 20. julija ob 4. uri popoldne. Po telovadbi se vrši v prijaznih prostorih br. Šušteršiča na Seničici velika vrtna veselica s plesom, bogatim središtvom itd. Priznana dobra kapljica! Okusni prizgizeki! Kjer je čisti dobiček namenjen že pričeti zgradbi doma, vabimo bratska društva in prijatelje sokolstva da se vabijo odzovejo v čim večjem številu. Za povratek proti Ljubljani vlak ob 18.33, 21.26, in 22.53.

Turistika in sport.

OB ZAKLJUČKU LAHKOATLETIČNEGA TEKMOVANJA NA OLIMPIJADI.

Olimpijada lahkoatletov je minula. Doseženi so bili pričakovani uspehi in postavljeni so bili novi svetovni rekordi. Razveseljivo je zlasti, da je poslala Evropa v boj lepo število lahkoatletov, ki so uspešno konkurirali Američanom. Amerika pa je vsekakor še vedno dosegla najslajnejše uspehe, kakor na pretekli Olimpijadi; je Finska, Anglija in v splošno presenečenje tudi Švica so dosegli lepe uspehe. Zlasti se je opomogla Anglija, katere tri zvezde na sportnem polju, Abraham, Lidell in Lowe, so zamenjali sijaj Amerikancev. Ta trojica je odnesla skoraj vse zmage na kratke proge. Finska se je utrdila in je še povečala svoj renome, ki ga uživa v polni meri. Na srednje in dolge proge so Finci za celi razred boljši od drugih narodov. Nurmi, Ritola in 41-letni maratonski zmagovalec Steenor so fenomenalni tekači. Ki najdaljše proge pretečejo z nemavadno eleganco in lakkoto, ki se zdi celo veččaku neopojmljiva. Lep uspeh so dosegli Švicarji. Atleti Martin, Scherer in Imbach spadajo v svetovni razred lahkoatletov. Švedji so se v hudi konkurenci dobro držali, ostali narodi pa so bili bolj za štafažo in prešlo bo vsekakor mnogo časa, predno bodo lahko konkurirali velesilam lahkoatletike.

★ ★ ★

— Boka se udeležil na olimpijadi 218 tekmovalcev, od katerih dobil samo 8 naslov svetovnega mojstra.

— Ilirija I. : Ilirija rez. — Povodom povratka trenerja Pammerja na Dunaj priredi SK Ilirija danes 17. t. m. ob 18.15 noometno tekmo med svojim I. in rezervnim moštvom. Ker razpolaga Ilirija z dvema skoro enakovrednima moštvioma, bo današnja tekma s sportnega vidika zanimiva prireditvev, ki naj obenem predočil uspehe pollečnega delovanja trenerja Pammerja. Za članstvo Ilirije kakor tudi za sportno publiko je današnja tekma lepa priložnost za prisrčen razstaneč s priljubljenim sportnim učiteljem G. Pammer se povrne v svoj matični klub »Wiener Sportklub«, v katerem nastopi prihodnji teden daljšo turnejo preko Nemčije in Skandinavije. Namestnika za Pammerja je našla Ilirija v lastnih vrstah v osebi znanega nogometista Tavčarja, ki se nahaja začasno na visokoholskih potnikah.

— Prvenstvo Jugoslavije v veslanju. V Splitu se je vršila večera veslaška tekma za državno prvenstvo, ki so se jo udeležili veslaški klubi: »Gusar« (Split), »Kra-ka« (Šibenik), »Hrv. veslaški klub« (Zagreb), »Veslaški klub Vukovara«, »Adrija« (Split), »Neptun« (Dubrovnik). Pri tekmi štiric je zmagal »Gusar« II. »Hrv. veslaški klub (Zagreb). Pri tekmi dvojic je »Hrv. veslaški klub Istotako zasedel II. mesto.

OLIMPIJADA V PARIZU.

S k o k i: 1. Ewe (Amer.) 13.5 točk. 2. Jansson (Švedska) 14.5, 3. Clark (Anglija). Tennis: Lacoste (Francija) — K o. zeluh (Češkoslovaška 6-1, 6-2, 6-1; Vas-her (Belgija) — Hunter 2-6, 1-6, 6-2, 6-1, 6-4; Morsurgo Colombo (Italija) — Vasher—Vocellej (Belgija) 6-4, 6-4, 7-5. Dame: Alvarez (Španija) — Zolley (Indija) 6-0, 6-3.

S abljanje: Ogrska—Češkoslovaška 11:5, Italija—Holandska 9:7, Italija—Ogrska 8:8. Rezultat: 1. Italija, 2. Ogrska, 3. Holandska.

— V Orožnovi koči na Črni prsti je pozabil neki turist v soboto 5. tm. ključ veznih vrat. Ključ dobil v pisarni SPD v Ljubljani. Ob tej priliki opozarjamo turisti, zlasti take, ki ljubijo manjše izlete, na lahko a zelo bogato turo na Črno prst. Iz postaje Boh. Bistrica prideš — po lepi poti do Orožnove kočv v 2 urah; od tam imaš najlepši razgled na triglavsko skupino. Italijanske obmejne straže niso dele naše turistom nobenih stitnosti. Kdor se rez želi odpočiti v planinskem zraku, za takega je Orožnova kočva posebno pripravna, ker ima med tednom prav malo obiskovalcev. Tudi Malnarjeva kočva je oskrbovana. — Osrednji odbor SPD.

Nesmisel 4648

bi bila, kupovati manj vreden kakao, ker dobitv v vsaki boljši trgovini priznano najboljši!

Šolstvo.

— Š imenovanje šolskih nadzornikov za Ljubljansko oblast. Prosvetni minister Svetozar Pribičević je imenoval v ljubljanski oblasti za srezke šolske nadzornike: okrajnega šolskega nadzornika za Ljubljansko okolico Andreja Rapčeta za mesto Ljubljano, učitelja-upravitelja v Trebnjem Mihaela Kosca za ljubljansko okolico, nadučitelja Andreja Škunjca v Ljubljani ravnotako za ljubljansko okolico, za srez Radovljica doseadanega okrajnega šolskega nadzornika Josipa Turka, za srez Kranj doseadanega šolskega nadzornika Vilhalda Rusa, šolskega nadzornika v Ljubljani Miroslava Pretnarja za srez Kamnik, za srez Litija dos. Šol. nadzornika Ivana Bezeljaka, učitelja-upravitelja v Krškem Leopolda Levstika, za srez Krško, učitelja-upravitelja v Novem mestu Davorina Matka za srez Novo mesto, učitelja-upravitelja v Kočevju Božidarja Petranija za srez Kočevje, učitelja v Ljubljani Frana Merljaka za srez Logatec in učitelja-upravitelja v Sevnici Frana Drnovška za srez Brežice-Laško.

Julijska Krajina.

— Z Goriskega. V gorški okolici vada veliko razburjenje radi priključitve Podgore in št. Petra h gorškemu mestu. Tako dva komisarja, kakor sta v št. Petru Galleis in v Podgori Marinčič, pač nimata ničesar odločevati o usodi teh dveh okoličanskih slovenskih občin. Redni občinski svet z županom na čelu bi smel sklepati o kakih priključitvi ali ne verjamemo, da bi se dobilo v mestni okolici slovenskega župana, ki bi hotel svojo občino pridružiti mestnemu gospodarstvu. Vsakemu je jasno, zakaj gre. Gorisko mesto propada vsled vidnega pritiska, zato pa naj bi slovenske občine iz okolice s svojim denarjem pomagale vzdrževati italijanstvo v Gorici. Slovenci se morata italijanskim nakazam upreti z vsjo svojo silo in ako je v Italiji le še kolikšnja pravice, se ne sme tako postopati z okoliškimi občini, kakor se je pričelo sedaj s pomočilom dr. Verzegnassija v mestnem svetu gorškem! — Med Slovenci se mnogo komentira dejstvo, da so v italijanski državi Arabci mnogo bolj upoštevanji kakor pa kulturni Slovenci. Za Arabce izdaja italijanska vlada dvojezične odloke in privoščil jim tudi ljudske šole v njihovem jeziku, ali za Slovence nima dvojezičnih odlokov in kakor znano, bo slovenske šole v Julijski Krajini kmalu konec! — Srednjeholskim profesorjem se niso izplačale že 9 mesecev pokojnine. Novi naučni minister je odredil, da se profesorjem izplačajo 4/5 pokojnine, dokler ne pride do končnega seznama proforskoga osebja. — Županstvo goriskega mesta pozivlja družine, da naj naznanijo svoje člane, ki so se udeležili svetovne vojne. Naznaniti je treba, ali so bili ranjeni, treba naznaniti mrtve in navesti se morajo tudi odklivanja. — Gorisko pevsko in glasbeno društvo priredi 20. tm. v čitalniški dvorani v Dornbergu koncert, pri katerem bosta sodelovala tenorist Ciril Bratuš in kapelnik Anton Nef. fat.

Nočno lekarniško službo imajo: M. Ramor, Mikolišičeva cesta. U. Trankoczy, Mestni trg.

Današnje prireditve v Ljubljani. Igrišče Ilirije: Nogometna tekma med Ilirijo I in Ilirijo II. (Ob 18.15.) Kino Tivoli: »Nesrečna ljubezna« (Pol. la Negrl.) Kino Ljubljanski dvor: »Plesalka Julija« (Asta Nielsen).

Razgled po slovanskem svetu.

— Izlet in tabor poljskih skavtov v Varšavi, ki se pravkar zaključuje, je poljska javnost sprejela s velikim interesom. Sam predsednik poljske republike Wojciehowski je prevzel protektorat nad zletom. V častnem predsedništvu pa so se nahajali kardinal Rakowski, predsednik sejma Rataj, predsednik senata Tramčinski, predsednik ministrstva Grabski, minister vojne, šef generalštaba itd. Na zlet so prišli tudi delegati angleških, danskih, avstrijskih, letskih, čeških, francoskih, belgijskih in ceylonskih skavtov. Predsednik zletnega odbora je bil general Losinski, podpredsednica Helena Sakovičeva. V promklamaciji, ki so jo skavti pri otvoritvi zleta izdali na poljski narod, povdajrjajo, da je poljski skavt bodoči vojniki Poljske republike, ki se pripravlja na bodočo dolžnost. Ljubezem do domovine so že pokazali v prejšnjih borbah. Za obrambo Varšave pred boljševiki 1. 1920. je poljska omladina dala narodni obrambi 15.000 skavtov na razpolago.

— Trije zakoni za narodne manjšine. Poljska vlada je predložila dne 1. julija parlamentu tri zakonske predloge za narodne manjšine, ki jih je sejem tudi sprejel. In sicer zakon o vporabi jezika v državnih uradih, zakon o organizaciji šol in zakon o sodiščih. Prvi zakon določa, da morajo vicline oblasti in upravne oblasti sprejemati pismene in ustneme vloge od strani maloruske, beloruske in litvanske narodnosti v narodnem jeziku. Maloruski jezik se mora uporabljati v Ivovski, tarnopolski, stanislavski, volinski in poleski vojvodini. Beloruski jezik v holski, novogradskei, vilenski in v nekaterih okrogih belostoške vojvodine. Litvanski jezik morajo oblasti uporabljati v nekkih okrajih vilenske vojvodine. V ostalih vojvodinah odgovarjajo državne oblasti v državnem jeziku in samo na željo strank v drugem jeziku. Občine odgovarjajo v jeziku stranke. Malorusi, Belorusi in Litvanci imajo pravico, da uporabljajo pri sodiščih svoj jezik. Glede šol določa zakon, da morajo biti osnovne šole po navdenih vojvodinah utrkavistične.

— Jugoslovenski minister v Bratislavi. V ponedeljek je prispel v Bratislavo v spremstvu generalnega inspektorja Cvičanina in majorja Svatoša jugoslovenski minister Janjić, da si ogleda grobove jugoslovenskih vojakov, umrlih za časa vojne v okolici Bratislave. Na kolodvoru so ga pozdravili v imenu ministrstva za Slovako vladni tajnik dr. Hall, podpolkovnik Houška, major dr. Mem in nadpor. Krtil. Popoldne je gen. spire povabil goste na proslavo francoskega narodnega praznika. V torek in sredo si je G. Janjić ogledal grobove naših vojakov.

— Delovanje ženskih narodnih poslancev v poljskem parlamentu. Narodni ženski savez na Poljskem, imenovan »Narod na ženska organizacija« je nedavno priredila svojo letno skupščino, na kateri je podala med drugimi referati tudi ga Sten-šička zastopnica narodnega ženskega v poljskem parlamentu referat o parlamentarnem delovanju narodnih ženskih poslancev na Poljskem. Savez šteje 6 ženskih poslancev in 1 senatorko. Te zastopnice delujejo v parlamentarnih odborih za socialno, invalidsko in prosvetno zaščito, za zaščito dela in narodnega zdravja ter v odborih za administrativna in ustavna vprašanja. Razven tega sodelujejo tudi na sejah ostalih odborov, ako se nahajajo na dnevnem redu stvari, ki se tičejo specialnih interesov Narodnega ženskega saveza. V socialnem odboru so sodelovale pri sestavi zakona za socialno zaščito in zakona proti trgovini s ženami in deco. V prosvetnem odboru so zelo marljivo delovale ge. Sokolnica in Balnica. Parlament je sprejel zakonski osnutek ge. Sokolnice o stipendijah za akademsko omladino. Dalje so sodelovale pri zakonskem predlogu, ki predvideva akademčne pravice za akademsko lepih umetnosti v Krakovu in za višjo trgovsko šolo v Varšavi. Posebno skrb so posvetile ženskim šolam in izdelovale njihove programe. Razven tega je bila ga. Sokolnica referent za muzeje in za znanstvene zavode, kakor tudi za zakon o učiteljskih penzijah. Sedaj izdeluje zakonski načrt o učiteljskih kvalifikacijah za srednje šole in za učiteljska, kar bo nekaj dodatke zakona o akademskih šolah. Tudi dovršuje zakon o pomoči v slučaju trajne aličasne nesposobnosti literarnih in znanstvenih delavcev. V odboru za zaščito dela je gospa Ladzina referirala o zakonu za zaščito dece in žene, kakortudi o zakonskem predlogu za domačo služnina. V odboru za zunanje zadeve je govorila ga. Sokolnica že večkrat, zavzemajoč se pri tem za poljske manjšine v Nemčiji. Tudi je stavila tozadevno interpelacijo v parlamentu. Poljski ženski poslanci so v zadnjem času izdelali zakonski načrt o ženski vojni službi, ki se razpravlja v senatu in v parlamentu. Enako marljivo so sodelovale tudi v ostalih odborih, kakor tudi v plennmu parlamentu.

— Jugoslovenski gostje v Trenčanskih Toplicah. Inšpekcija jugoslovenskih vojnih grobov je dala priliklo Trenčinu in Trenčanskim Toplicam povabiti G. Janjića, dr. Zavnega tajnika in G. Kročana, inšpektorja vojnih grobov kraljevine SHS, ki sta v spremstvu G. maj. Svatoša posetila Slovaško. Zlasti v Trenčanskih Toplicah je priredila kopalska uprava zelo srčben sprejem jugoslovenskih gostov, katerega so se udeležili poveljniki posadke G. polk. Bräu-helch, G. polk. Kirchner iz Trnave in G. kapetan Charvat. Okrajni predstojnik iz Trenčina G. dr. Galvánek je izrekel pri-ložnostno napitnico, želeč utrdjenja stikov z Jugoslovenci, pri čemti s čehi s posebnimi grobovi, pomniki skupnih vojnih žrtev.

— Š Poljski obisk v Pizni. Pretekli teden je prispelo pod vodstvom lektorja češkega jezika na poznanski univerzi prof. Hanuška v Pizno večje število poljskih profesorjev in študentov. Goste je na kolodvoru pozdravil v imenu pilskega Akad. kluba

JUC Bryhta, v imenu Kola Poljskega pa predsednik raf. Komar. Na pozdrav je odgovoril prof. Hanuš in Poljak Piechocki, član odbora »Towarzystwa Polsko-Czeskosłowackiego« v Poznaniu. V torek so si gostje ogledali Škodove zavode, kjer so bili v društvnem domu pogoščeni. Pri tej priliki so se vršile iskrene napitnice tako na češki kakor tudi na poljski strani. Za akademčni klub v Pizni je govoril JUC Bryhta, ki je povdajral pomen poljskega obiska, ki bo izvestno prispeval k ojačenju češko-poljskih stikov. K besedi se je oglašil tajnik Kola Poljskega Held, ki je iskreno pozdravil prijateljske odnose obeh slovanskih držav. Med gosti je bil znani poljski pianist profesor na poznanskem konservatoriju Lisiecki, poljska pisateljica Zoilia Drwaska-Doeringova, čije novice so prevedne v češčino, znani poljski slikar prof. Elster ter številni akademski in profesorski šol na Poznanskem. Popoldne so si gostje ogledali svetovno znane mestne pivovarniške zavode, kjer jim je tvorniško vodstvo priredilo na čast siljane obedi. Isti večer sta priredila Kolo Poljske in Akad. klub v Pizni na čast slovanskim gostom v Meščanski besedi prijateljski večer. Naslednji dan so se odpravljali poljski gostje proti domu z najlepšimi spominji na češko prosveto in zlato češko srce.

— Švicarska komunistična kolonija v sovjetski Rusiji. V Moskvo je došla 20 oseb broječa skupina švicarskih komunistov, ki si hoče v Sibirskem okrožju ustanoviti pod imenom »Sloga« švicarsko mladijurno komunio. Ker se je na eni strani na moskovskem kongresu izrekla želja, da bi se tekom časa tretja internacionala izpremenila in centralizirano etnotno stranko, je po drugi strani povsem nemogoče uredniti v inozemstvu frazo etnotne fronte, zato je v interesu ruske taktike, da si želi, da si mnogo komunistično navdahnjenih delavcev stvori nacionalne komunio v obsežnu sovjetske Rusije, kjer nemoteno od buržojske omejenosti in malomeščanskih odnosajev lahko preizkusijo svoje komunistične nauke. Kot komunisti v Rusiji impornirni bi zapustili to deželo neomejenih socialnih možnosti po dveh letih brezdomstva po vsem prepričani o dobrih komunističnega uvajaljenja...

Svetovno znana športna in dirkalna koleša „Peugeot“ 4663

dospela. — Dobavna po najnižji ceni v tovarniški zalogi O. Žužek, Sodna ulica 11.

Zdravstvo.

ZATIRANJE MALARIE.

Boj proti malariji je povzročal in povzročka človeku največje težkote. Zdravniška oz. prirodoslovna veda nam je zadnji čas pokazala novo, zelo uspešno sredstvo za pobjanje te usodne bolezni, ki ima še to prednost, da je poceni in da se uporablja brez težav. Sredstvo obstoji v tem, da naredimo in gojimo v močvirjih povodnega pupka (triton), katerega ličinke marljivo love in pokončujejo anophelovo mušico, ki prinaša malarijo. Sergeant in mis Foot sta opazovala, ko je ena sama ličinka povodnega pupka v 48 urah ugonobila 92 škodljivih ličink, ki prinašajo malarijo. Pupovalne ličinke so iztrebile obsežna močvirja teh opasnih mušč.

VISMUT KOT OROŽJE ZOPER SIFILIS.

Vismutove spojine uporabljamo že dalje časa pri lečenju žledčnih in črevskih boleznih, zlasti pa opeklin. Ker pa so pri uporabljanju raztopljenih, kakor tudi neraztopljenih vismutovih spojin opazili nepriljetne pojave zastrupljenja in ker so iz tega skleпали, da vsebuje vismut gotov strup za človeško telo, so dolgo časa oklevali uporabljati vismutove spojine za vbrizgovanje v mišice in žile, zakaj ravno pri vbrizgovanju se je pri nemernem ravnanju najjasneje pokazal strupeni značaj vismuta. Vzbudilo je torej mnogo pozornosti, ko sta pred podrgim letom Sazerac in Levaditi kot novo sredstvo poleg doslej izključno rabljenih živosrebrnih in arsenovih preparatov uvedla za zdravljenje sifilitične vismutove spojine. Prizadeti čimtiljeji so takoj uvideli, da je to silen napredek v pobjanje te strašne bolezni. Preko 600 znanstvenih publikacij o tem predmetu je že izšlo doslej in na trg je prišla že velika množina vismutovih spojin za lečenje sifilitično, tako da si že lahko ustvarimo sodbo o vrednosti tega leka. Po doseganjih izkušnjah je dokazano, da vsebuje vismut v resnici novo sredstvo proti sifilidu, ki je na mestu zlasti tam, kjer se nista obnesla arsen in živo srebro. Seveda ni treba o novem leku gojiti prenapetih nad, kakor je sedaj možno radikalno lečenje v vseh slučajih sifilitide. Sploh je zelo dvomljivo, ali bo kedaj uspele doseči popolno ozdravjenje sifilide s kemičnimi sredstvi.

Drobiž.

• Tajnosti Matteottijevega umora v špiritistični seji. Odv. Zingaropoli, znani italijanski špiritist, je poslal listu »La Scintilla« pismo, v katerem poročata, kako se je tajnost Matteottijevega umora »zakrila« v špiritistični seji: »Matteotti je bil umorjen s strelji iz revolverja. Nato se njegovo truplo razsekalo na kose ter jih spravili v zabor, katerega so prepeljali v Ostio, kjer so imeli morilci blizu morja na, leto neko vilo. Ta vilo stoji na desni strani, malo oddaljena od drugih poslopj, je rdeča barve in ima zelene zavese. Hiša ima priključje in dve nastropji. Zraven je vrt s hlo ograjen. Lastnik stanuje v Rimu v ulici Flaminia. Truplo je bilo od one vile s celim železnim zabojem vrženo na visoko morje. Teško bo truplo najti.

• Poslopje s 40 nastropji. V Chicago prično te dni graditi nebotičnik, ki bo večji nego vsa doseadanja taka poslopja. Visok bo 40 nastropjil in posebno je zanimivo, da je spodnjih 23 nastropjil namičljivih kot avtomobilske garaže.

• O uporv v Jelnišnici Kovno. Iz Varšave poročajo, da je nastal pred dnevi v Jelnišnici v Kovnu velik upor. Kaznjenci so razorožili nekega nadzornika, na kar jim je 74 pobegnulo iz zaporov. Ostali so se polastili orožja nadzornikov, na kar se je razvil velik boj, ko je prihitela policija, da bi vzpostavila mir v Jelnišnici. Moralo je priti na pomoč vojaštvo, ki je takoj začelo streljati in je upornike spravilo k miru. Od pobeglih so jih 35 takoj prijeli. Nekaj je bilo ubitih. Drugi kaznjenci, katerih ni so vjeli, so bežali v gozdove, od koder izvršujejo napade v razne vasi, da se preskrbe z živili in denarjem. Zopet je bilo pozvano vojaštvo, ki je nastopilo proti kaznjencem s strojnimi puškami. Nekaj je bilo vjelih, nekaj težko ranjenih.

• Radiopogovori med Anglijo in Avstralijo. Marconi je pred dnevi v Rimu predaval o svojih novih poskusih. Obrazilil je, da se v jutranjih urah valovi med Anglijo in Avstralijo v smeri preko Atlantskega in Tihnega oceana na najdaljši poti 22.000 km, zvečer pa v vzhodni smeri preko Evrope in Azije na najkrajši poti 11.000 km premakajo. Na podlagi tega je govoril dne 30. maja prvikrat iz Poldhu v Avstralijo in besede so se čule popolnoma različno, kljub skromni energiji aparata 29 kilovatov. Na ta način bo mogoče delovno zmogostno radiotelefona neizmerno podaljšati. Nadalje je izvršil meseca junija ponovno poskuse med Anglijo in Argentinijo ter se prepričal, da bo mogoče s temi majnimi postajami na nalcencijski način in direktno hitro z nadaljnajšnjimi svetovnimi deli govoriti.

Med optimizmom in pesimizmom.

Po prvem Macdonald - Herriotovem sestanku v Chequersu je zavladal optimizem, ahi komaj je segel glas o sporazumu preko Evrope, je že zavel hud veter pesimizma in Macdonald je šel v Pariz, da pripravi pot londonski konferenci. To se mu je posrečilo, ahi sedaj so toliko bolj na delu razni nemški elementi, ki napovedujejo polom londonske konference in hujskajo Ameriko proti njej.

V Londonu trta prtil v razpravo najprvo ekspertno poročilo Dawesovega komiteja. Varstveno jamstvo in vprašanje mednarodnega izdelovanja sta Macdonald in Herriot z noto, redigrano v Parizu na zavezniške vlade, na eleganten način pomaknila na drugi načrt, zagotavljajoč obema problemoma, ki sta najbolj pri sruju javnosti Francije, še nadaljnje preizkuševanje. Ekspertno poročilo je vkljub vsem svojim prednostim vendar samo temeljni načrt, ki obsega velike in glavne poteze reparacijskega problema. Podrobno organizacijo treba je šele izdelati, in sicer v bodočnosti tudi z iniciativno Nemčije. Ako so ga udeleževane vlade sprejele načeloma, to še ne pomeni, da je s krosankten v vseh podrobnostih. Postavljene so samo trdni mejni stebri, nikdo pa ne misli, držati se trdovratno vseh detajlov, ako naknadno boljše spoznanje pokaže druga pota.

V Nemčiji se gibljejo vedno hudobnejše okoli Dawesovega načrta in odrekajo Parizu kakor tudi Londonu vsako dobro voljo, da bi se spravilo odškodninsko vprašanje do definitivne rešitve. Posebno živahno govori te dni nemški kancler dr. Marx, ki »ugotavlja«, da so po pariškem dogovoru med Macdonaldom in Herriotom številne nade, postavljene na londonsko konferenco, resno ogrožene. On pravi, da ako bi res živeka ona velika misel, s katero se je oznanjala izvedba poročila, potem bi bilo za zmagovite narode samo po sebi razumljivo, da bi se Nemčija kot enako upravičena stranka pritegnila k razpravi. Ali dočim pravi angleška vlada, da naj bi se Nemčija povabila, zahteva Francoska, da se ima Nemčija pač redno obveščati o sklepih zaveznikov, na kar se jo pozove, da uveljavlj finančno poročilo. Nemški zastopniki imajo biti poklicani, toda že potem, ko bodo sklepi zaveznikov in se v vsej svoji moči izdelani in predloženi Dr. Marx menl končno, da je usoda Nemčije in Evrope sedaj odvisna edino od tega, ali se udeležvi gospodarski razum in dobra volja, Evropo obvarovati pred najhujšim, ne samo s strani Nemčije, marveč tudi s strani nasprotnikov. Nemci kričijo nadalje, da je Amerika vezana po nemško-ameriški mirovni pogodbi ter da odkloni udeležbo na razpravah reparacijske komisije.

Najbrže pa ne bo tako, kakor se razlega te dni iz Berlina iz ust ljudi, ki hočejo dosledno dražiti in hujskati ter Nemčiji zadati še večjo škodo in še hušje udarce. V nemški vladi so tudi še možje, ki vidijo, da je zadnji čas, da pride do zaključka odškodninskega vprašanja, ker vedo dobro, da imajo zavezniški moč, da prisiliijo Nemčijo k obveznostim, ki bodo hušje kakor so ta, katere naj sprejme po londonski konferenci. Z avanturami si Nemčija ne bo gradila svoje bodočnosti, pač pa si jo lahko zgradi z dobriim sporazumom s Francozi in Angleži. Sedaj je prilika za to. Ako bo Nemčija trezna in sprejme obveznosti ter prične pošteno odplačevati, kar ima plačati, bo pripomoga izdatno k obnovi v vsem svetu. Drugače bo pa znal svet ž njo obračunati, kakor bi zaslužila.

Pred vsem pa naj Amerika na strani zaveznikov stori svojo dolžnost!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. julija 1924.

Dosledni hinavci.

Laž in hinavščina sta med klerikalci tako ukoreninjena, da si ne moremo misliti pristaša SLS brez teh dveh grdi lastnosti. Klerikalci se pozna že na obrazu, da živi od laži. To je tudi razumljivo, ker temelji klerikalizem na povrtorjenem krščanstvu, ki ga je vzel v zakon, da more držati ljudstvo s pomočjo zlorabe verskega čuta in cerkve v svojih rokah. Pretežna večina klerikalcev v duši sama ne verjame in obsoja to, kar jim služi kot orožje za politično obrzdanje ljudskih mas, in zato mora lagati, mora uganjati hinavščino, če se hoče obrzdati na površju. Večino ma so klerikalne laži tako spretno zavite, da jih javnost nitj ne opazi. Včasih pa je laž le predebeli, in takrat se mora tudi klerikalna kosmata vest zganniti.

Tako se je zgodilo »Slovenec«, ki je poročal v terek o ubitem Alojziju Zadravcu takole: »Fant je bil star komaj 20 let, zelo siabo vzgojen. Stanoval je na Dunajski cesti 29 v 3. nadstropju skupaj z materjo in njenim nelegalnim (?) prilježnikom. Obstaja precej utemeljen sum, da je Zadravec bil vohun in protivohun, oziroma agent-provokater, v obče tip, ki ga Lahi označujejo z izrazom »mala vit«. Ko smo »Slovenec« drugi dan opozorili na elementarne pojme o dostojnosti in pieteti do pokojnikov, ko smo mu povedali, da ni baš najboljše spričevalo za katoliški list, če blati spomin svojih nasprotnikov celo po smrti, če reže s svojimi pomijami srce in dušo pokojnikovih roditeljev in sorodnikov, je »Slovenec« v svoji brezmejni posurovelosti odgovoril: »Kar pa se Zadravca tiče, vzdržujemo naše večrajšne poročilo, ki je imamo od verodostojnih oseb, ki so njegovo življenje od prvih dni stalno zasledovale.«

Tako je katoliški, naglašamo katoliški list, ki se tiska v škofovih tiskarni, oskrnil dobro ime pokojnika in zasidil nož v srce njegovim roditeljem samo zato, ker pokojnik Zadravec baje ni trobil v klerikalni rog. S tem sramotnim pečatom na čelu se katoliški list in sramoval, ko je napadel napredno javnost z očitkom, da je ona zakrivila krvavi dogodek pred pošto. Zaletel se je tudi v naš list, ki je na podlagi napačnih informacij pisal o Zadravcu kot pristašu komunistične stranke, ne da bi se dotaknil njegovega spomina in grešil proti pieteti. Toda podvljanost katoliškega lista ni mogla ostati brez posledic. Zadravečevi roditelji in sorodniki so bili po pravici ogorčeni. Njegov oča, ubog vpkoven železničar pošteniak, kakršnemu gospoda okoli »Slovenca« ni vredna odvezati jermenov na čevljih, se je zglasil v našem uredništvu in se ni mogel dovolj načuditi posurovelosti in hinavščini klerikalnega partizanstva. Ob sinovem mrtvaškem odru se je lahko prepričal, v kakšno moralno blato vodi pošeno slovensko ljudstvo klerikalizem, ki ve sicer toliko povedati o svoji ljubezni do bližnjega in o skrbi za ljudski blagor. »Slovenec« je sevega vzdržal svojo častikrajo.

Zdaj pa vam pride ta posurovelost v obliki nedolžnega jagnjeta in prvi o istem Zadravcu in njegovih rodbini, ki jo je dva dni popreje tako brezsrčno blatil: »Matj po nesreči ubitega 20 letnega Alojzija Zadravca, gospa Minka Zadravec, omožena z Jakobom Zadravec, z njim srečno skupaj živi in ima 8 otrok. Mož je vpkoven železničar. Pokojnik Alojzij je bil zadnji čas pri socialdemokratskih skavtih in je svojo mater zelo ljubil. Za pokojnim vsi zelo žalujejo.« Nelegalni prilježnik je postal torej zakonski mož, vohun, agent-provokator in tip je naenkrat dober sin, ki je zelo ljubil svojo mater. Za njim vsi zelo žalujejo, ki je tako nečuvno blatil in skrnil njegov spomin.

Pošteno roke morajo omahniti, če primemo ta »katoliški« list, ki si drzne še trditi, da skrbi za moralno vzgojo našega ljudstva.

— **Poljska odlikovanja našega kraja in naših častnikov.** Poljski častniki, ki potujejo po naši državi, izročijo Nj. Vel. kralju Aleksandru in nekaterim vojaškim in civilnim dostojanstvenikom odlikovanja in diplome v znak zahvale za pomoč, ki so jo poljskim legijam za časa vojne nudile jugoslovenske dobrovoljske vrste v južni Rusiji. Odlikovani bodo poleg kralja generali Živkvič, Hadžić in Vukotić, polkovniki Angječinović, Bošković in Nenadović in profesorja Jovanović in Nenadović.

— **Odlikovanja.** Z ukazom Nj. Vel. čanstva kralja z dne 25. junija 1924 je bil g. Ivan Vrčovnik, župnik v pokouju v Ljubljani, odlikovan z redom Sv. Save III. reda za zasluge, katere si je stekel na polju prosvete in narodnega dela. — Z ukazom istega dne je bil za njegovo patriotično delovanje odlikovan z zlato medaljo za gradjanske zasluge Andrej Slikač, posestnik v Dozračah, nadalje so bili odlikovani nastopni uslužbenci: Zdravčič, Pau-

nik Vevče, Goričanec in Medvode, d. d. v Ljubljani: z zlato medaljo za gradjanske zasluge Janez Kotnik, nočnj delovodja v Vevčah: s srebrno medaljo za gradjanske zasluge pa: Jernej Rupert, delavec, Antonija Hladnik, Marija Keznarij in Frančiška Brezovar delavke v Vevčah.

Zbižanje Italije k Avstriji.

— **Lahkomiselna nošnja orožja prepovedana.** Notranji minister je odredil strogo revizijo orožnih listov in nošnje orožja z ozirom na vedno bolj številne incidente, pri katerih se je ugotovilo, da so nosili orožje ljudje, ki za to nimajo dovoljenja, ali pa nosijo orožje takl, ki ne morejo imeti več zupanja, izkazana z izdajanjem orožnega lista. Veliki župani imajo v svojih pokrajinskih oblasteh izvršiti kontrolo orožnih listov ter imajo pravico gotovim osebam prepovedati nošnje orožja, kakor tudi posest orožja. Proti osebam brez orožnega lista se bo postopalo v smislu kazenskega zakona.

— **Jugoslovenski inženir — direktor Švicarskega zavoda za preizkuševanje gradiva v Curihu.** »Schweizerische Bauzeitung« z dne 29. marca t. l. javlja, da je imenovala švicarska vlada jugoslovenskega inž. Mirka Roša za direktorja švicarskega zavoda za preizkuševanje gradiva v Curihu z nastopom službe dne 1. aprila t. l. in da mu je istočasno podelila naslov profesorja: inž. Roš se je rodil v Zagrebu l. 1879. Gimnazijo in tehnično fakulteto je obiskoval v Beogradu, nakar je odšel na tehnično visoko šolo v Hannover, kjer je dosegel l. 1906 diplomo gradbenega inženirja. Kot inženir je služboval najprej pri Gotthardski železnici, nato kot konstrukter Guttenhoffnunghütte v Oberhausen. končno je postal asistent za statiko in za gradnjo mostov na tehnični visoki šoli v Hannoveru. L. 1909 se je vrnil v Švico in stopil v službo znane tvrdke za železne konstrukcije Conrad Zschokke A. G., Döttingen, kjer je postal ravnatelj. Inž. Roš si je stekel velike znanstvene zasluge v praktični statiki, kjer je uvedel eksaktne praktične poizkuse. — Švicarski zavod za preizkuševanje gradiva je dodeljen tehnični visoki šoli v Curihu. — Poleg vodstva tega inštituta bo inž. Roš predaval tudi na tehnični šoli. Našemu rojaku, ki je sin pokojnega inž. Sebastijana Roša, doma iz Hraštnika in bratranec dr. Fran Roša, želimo čim večje znanstvene uspehe!

— **Hrvati in Slovenci v armadi.** — Separatistični listi vedno naglašajo, da na odločujočih mestih v naši vojski ni dovolj Hrvatov in Slovencev. Beogradska »Samouprava« posveča temu vprašanju večji članek in veli med drugim. Pogled v vojno akademijo nas lahko uverji, da bodo Hrvati in Slovenci čez 10 let imeli večino mest med vodilnimi oficirji v naši vojski. Torej pride potom prirodne evolucije do tega, da vsak v tej državi zavzame mesto, na katero spada.

— **Iz politično-upravne službe.** Te dni je prevzel vodstvo sreskega poglavarstva v Ptujju g. vladni svetnik dr. Fran Vončina, dosedaj vodja okrajnega glavarstva v Mariboru, vodstvo sreskega poglavarstva v Mariboru levi breg pa g. okrajni glavar dr. Marko Ipavic, dosedaj vodja okrajnega glavarstva v Slovenjgradu. K oblastni upravi mariborske oblasti pa sta bila premeščena gg. okrajni komisar dr. Alojzij Trstenjak iz Slovenjgrada in okrajni komisar dr. Janko Osojnik iz Mozirja.

— **Osebnostne vesti s pošte.** Postavljamo so: za činovnika 4. skupine II. kategorije B. Krišaj v Ljubljani; za pripravnika ozi. pripravnico 4. skupine III. kateg. Fr. Bernot v Mariboru in Eleonora Ribarič v Ptujju; za pripravnišče svadniške kategorije bivša oficijantka Jo. Elica Csonka in bivša poštarica Ana Kratočević v Ljubljani in Ana Kramar v škofti Loki. — Podeljena je upravniška služba na Turjaku poštni pomočnici Pavil Virant. — Premeščeni so: činovnik ozi. činovnice Josip Cernovšek iz Maribora v Muto, Ciril Novak iz Kozjega v Maribor, Ana Zorn, iz Maribora v Kozje, K. Kosem iz Celja v Mozirje, Marica Hladnik iz Maribora v Rogaske Slatine, Mha Luszar iz Ljubljane na Bled in Elza Leban iz Maribora v Pesnici; pripravnik ozi. pripravnice II. kat. Iv. Svetel iz Ljubljane na Bled, Dušan Milenkovič iz Beograda na Bled, Marica Kalinšek iz Ptujja v Marijo Snelnono in Marija Levstek iz Boh. Bistrice v Boh. Belo. — Odvezana sta službene pogodbe poštni odpravnik K. Horvat v Rogasčevih in poštna odpravnica Josipina Vah v Pilštanju.

— **Izvidi za učiteljske naraščaje.** Letos se je izvršil glavni šuba upkojittev osnovnošolskega učiteljstva. Splošno se je torej pričakovalo, da bo ves novi učiteljski naraščaj s lahkoto prišel do službe. Temu pa ni tako. Okrajni šolski nadporniki, ki imajo po več okrajev, pripovedujejo, da nimajo in najbrž do jeseni tudi ne bodo imeli v celem svojem področju niti ene ispravnega zasluge učiteljske službe. Tako perspektiva se torej kaže še danes, ko kompetence letošnjih absolventov in absolventinj niti še rešene niso. Izredno veliko število kandidatov pa sedaj še sploh

ni moglo vložiti prošnje, ker imajo jeseni prestati še ponovljajni ispit iz enega predmeta. Kaj bo s tem? Stari, večinoma revni, že komaj čakajo na preskrbo svojih otrok, a tudi kandidati hrpeno po tem v svojem mladenškem navdušenju za izbrani poklic. Dasi torej šolske oblasti ne vedo, kako bodo spravile sedanj naraščaj pod streho, vendar smo čitali pozive, naj se posebno moška mladina v večjem številu prijavlja na učiteljska. V ministrtvu prosvete bi vsakakor morali imeti podrobni pregled o službah in o vsakoletnem naraščaju, oziroma bi morali biti v evidenci tudi vsi absolventi (tke) prejšnjih let, ki še vedno čakajo na službe. Kadar pa se pokaze nadprodukcija, naj bi se o tem obvestila javnost ali pa bi se naj za eno leto sploh ukinil prvi letnik učiteljskih. To vrljaj osebno za samostanska učiteljska, katerih imamo samo v Sloveniji kar troje. Prepričani smo, da bo marsikatera samostanska absolventinja po skrivnih protek. cijah dobila prednost pred absolventkami državnih zavodov. Ako pa se že hoče vz. gajati nadprodukcija, naj bi se staršem pred vpisom povedalo, da je malo upanja na svoječasno preskrbo v državi službi. Vsled današnje nadprodukcije v Sloveniji bi bil zastil izhod na ta način, da bi se naše kandidate in kandidatnje brez ovir namerščalo tudi v južnih pokrajinah, posebno v Bosni in Hercegovini. Saj imajo absolventje in absolventnje itak zrelotni ispit tudi iz srbohrvasčine. O tem naj nujno razmišljajo in ukrepaio na merodajnih mestih.

— **Smrt šefa generalne rudarske direktcije.** Iz Beograda nam danes opolndeno telefonirajo, da je tam ponoči preminul šef generalne rudarske direktcije dr. Dimitrije Antula.

— **Izet na Jadran.** Ker se nameravajni izet Jadranske Straže vsled nezadostne udeležbe ni vršil, priredi Jadranska Straža v čast angleške vojne mornarice, ki pride dne 5. avgusta v Split, ta dan veliko svečanost. Te svečanosti se udeleži lahko vsak član Jadranske Straže ter bo imel 50% ni opust na železnici in na parobrodih Jadranske in Dubrovačke plovnice. — Prilave je poslali do 28. t. m. centralnemu odboru Jadranske Straže v Solit.

— **Razpis šole za nudilje društva Rdečega križa SHS v Beogradu.** Redni tečaj šole za nudilje začne 15. sept. t. l. Vpisovanje v šolo traja do 1. sept. V poštev prihajajo samo državljanke SHS pod sledečimi pogoji: 1.) Da ima kandidatinja najmanj štiri razrede gimnazije ali odgo. varujoče druge šole, o čemur naj predloži šolske spričevalce. 2.) Da je zdrava in moč. na naj dolga zdravniško spričevalo. Pri vstopu v šolo se vrši ponovni pregled. 3.) Da ni mlajša od 18 in ne starejša od 30 let, kar potrjuje krstni list. 4.) Da polozli sprejemni pismeni izpiti. 5.) Da pristane na vse obveze od strani šolske uprave. 6.) Da ni predhodno obiskovala slično šole, katero je zapustila ali bila iz nje izključena. Kandidatinje morajo v prošnji za sprejem navesti tudi dosedanje zanimanje in priložiti spričevalo o lepem vedenju iz občine ali ustanove, pri kateri so bile v službi v šolo sprejete kandidatnje imajo brezplačno stanovanje, hrano, pranje perila, uniformo in mesečni dodatek 100 dinarjev v prvem letu. Ves čas bivanja v šoli so gojenke obvezne nositi uniformo. Šola traja dve in pol leti. Sprejete kandidatnje morajo prinesiti s seboj močno obutev, zimski plašč, dovoljno perila, črne nogavice in potrebščine za šivanje. Po končani šoli se gojenke uvrstijo v kategorijo državnih uradnikov. Prošnje s dokumenti naj se pošljejo »školi za nudilje« Beograd, Deligradska 29.

— **Smrt Fratiška Stefflika.** V Krakovu je umrl dr. Fratišek Stefflik, predsednik zemljoradniških zdrgud in glavni ravnatelj Centralne hranilnice zemljoradniških zdrgud, vodja poljskega zdrgudnega pokreta, ki je spadal med najidealnejše in najuglednejše narodne delavce poljskega naroda. Rodil se je v Krakovu 1861. Dopržil je univerzo in postal profesor poljske srednje kmetijske šole v Črnogivu. Pod vplivom Stepana Ščepanovskega, ki je prvi sanesel na Poljsko idejo zemljoradniških organizacij, je zapustil šolo in se posvetil borbi proti siromakom med seljaki. V Nemčiji je študiral ustrojstvo reifelsenskih zdrgud in postal voditelj ter organizator zemljoradniških zdrgud v Galiciji. O tem vprašanju je napisal tudi mnogo brošur in informativnih del. Po vojni je razširil svoje delovanje na celo Poljsko, ter je ostal do smrti na čelu zemljoradniškega pokreta. Vsled njegovega prizadevanja se je v Krakovu ustanovil znanstveni zdrgudni inštitut, ki ga je vodil sam. Njegovo zadnje delo je bila zdrguditev vseh poljskih zdrgudnih zvez. (14. junija t.l.) Smrt ga je zajela v sredini najuspešnejšega delovanja. Delal je nemurno, tih in brez reklame. Ni se oziral ne na levo ne na desno, ko je šlo za dobrobit poljskega seljaka.

— **Nedeljski viaki na prosti Maribor-Dravograd-Meža.** V dobi od 20. julija do septembra vozil na prosti Maribor g. k. Dravograd-Meža ob nedeljah in praznikih isletniški vlak št. 1718 s odhodom iz Maribora g. k. ob 13.35 in prihodom v Dravograd-Mežo ob 15.19 ter v nasprotni smeri isletniški vlak št. 1717 s odhodom iz Dravograda-Meže ob 20.21 in prihodom v Maribor g. kolodvor ob 22.06.

— **Tragičen slučaj v Višnjigori** se je pripetil v gostilni Potokar po domače v »Paštibici. Med kosilom je 18 letni sin France hodil okrog hiše s pištolo »Brown. ning«, češ da bo streljal vrane. Ustavil se je pri oknu ter nameril na sestro Mico, poročeno Pungartar, rekot: »Ali naj spoznam?« Sestra je preplašena dvignila glavo od krovnika, medtem pa je se počil strel in jo pogodil ravno v glavo, da je ostala na mestu mrtva.

— **Zopet smrtna obsodba v Osijeku.** V Osijeku je bil za smrt na vešilih obsojen 37-letni posestnik Mile Latinović iz Vrtoča, okraj Bihac v Bosni, in sicer radi zavratnega roparskega umora, izvršenega 26. marca 1924 v Sumi »Lucy« pri Bršadinah.

Delal je tam s svojim sorojakom Simonom Latinovićem v tvornici cementa in sta pobegnila od dela bla zgoraj omenjenega dne, pri čemer sta odnesla s seboj manjše vsote denarja in nekaj predmetov iz tvornice. V Sumi sta spala in je Mile med spanjem ubil Milca k Simonovim sorodnikom in jim izročil pismo, v katerem Simon piše, da si je od Mile izposodil 450 D in prosi mater ter brate, da mu vrnejo to svoto. Par dni po zločinu pa so orožniki zločinca že izsledili in izročili sodišču. Mile je dolgo časa talil svoji zločin in šele tik pred pravico je priznal svoje dejanje. Izjavil je, da se je maščeval nad Simonom, ker si je prilašil del njegove zemlje. Med glavno pravico je ves čas trdil, da ga ni bil v spornju in ko mu je predsednik razglasil smrtno obsodbo, je rekel: »Slavni sude, ali ga nisem v spanju!« Ko je šel iz sodne dvorane, je pričel glasno plakati in dobele solze so mu tekle z lica. Ker ima Mile Latinović štiri nepreskrbljene otročice, bo kralju predložena prošnja za pomiloščenje.

— **Železniški direktiji v Ljubljani.** Od različnih strani smo prejeli vprašanja, zakaj letos železniška direktija ni uvedla kopalne vlake v Laze in določila za te vlake nižanje cene. Ker so ti vlaki v eminentno zdravstvenem interesu ljubljanskega prebivalstva, pozivljamo našo direktijo, da čimprej uvede kopalne vlake, odnosno da določi nižanje cene za progjo Ljubljana-Laze in nazaj ob popoldanskih urah.

— **Carlier prepeljan v Požarevac.** Francoski kapetan Carlier, ki je bil radi umora trgovca Iseltija obsojen na 20 let ječe, je bil prepeljan iz beogradskih zaprov v Požarevac, v tamojšnji kaznilnico. Carlier je od dneva razglasitve obsodbe zelo nerozen in razdražljiv. Ko je tudi kasalsko sodišče potrdilo obsodbo, se je javil bolnega in so ga prepeljali v bolnico, kjer se je sadrževal tako dolgo, kolikor je mogel. Ko je ozdravel, si je hotel dati popraviti zobe. Oporozel od nadzornika zaporov, da bo smel hoditi k sobozdravniku v spremstvu orožnika in uklenjen, je opustil to misel. Slino se je razsrdil, ko so ga uklenili pred odhodom v Požarevac, kamor so ga prepeljali s ladjo.

— **Iz raznih krajev države.** V Martonolu se je prevrnili voz, visoko naložen s slamo. Pri tem je padel 55 letni Seradi Balint tako nesrečno z voza, da je obležal mrtvev. — V baškem selu Kovačici je poverlil občinski blagajnik Dušan Komar 120.000 Din. Za njim je izdana tiralica. — V Virovitiču so trije roparji napadli posestnika J. Pribista in zahtevali so od njega denar. Ker ni imel ničesar pri sebi, so ga samo naklestili, nakar so ga izpustili. — Napadeni je spoznal v roparjih občinskega stražnika Mihaševiča in občinskega pisarja M. Marka, ki sta bila aretirana.

— **Aretacija falsifikatorja potnih listov.** Nedavno je policija v Splitu aretirala veliko družbo za falsificiranje potnih listov. Vodja družbe je bil neki M. Miošč. Sedaj se je splitski policiji posrežilo zajeti še falsifikatorja Bukuroviča v Kninu. Bukuroviča so odpeljali v splitske zapore, kjer se v kratkem začne razprava proti cell družbi.

— **Dva stnova iz dežele Tutankamnovih piramid svetirana v Ljubljani.** Dne 10. t. m. sta prispela v Ljubljano dva podjetna sinova iz dežele Tutankamnovih piramid, ki sta prišla v kupčijske svrhe. Imenovala sta se Dant Bey Mohamed Omar in Čaćan Mohamed. Njihove kupčije baš niso bile najpoštenejše. V pekariji Por v Spodnji Siskji sta menjala dva bankovca po 1000 Din, pri čemur sta oslepelara domačo hčerko in sta ji izmaknila 40 bankovcev po 100 Din. Istega dne sta prišla tudi k blagajničarki »Gospodarsko zvezce« Marjji Jerus in menjala dva bankovca po 1000 Din. Med zavajavo se je blagajničarka odstranila v sosedni lokal, kjer je bila zaplena. Egipčana sta nena doma izginila. Šele pri zaključitvi blagajne je blagajničarka opazila, da ji manjka 791 dinarjev. Egipčana sta skušala svoje kupčije nadaljevati pri različnih ljubljanskih trgovcih, kar jima pa ni uspelo. Dne 15. t. m. sta bila na kolodvoru od policije aretirana. Osumljeni sta tudi, da sta oslepelara trgovca Derganca iz Ljubljane med vožnjo iz Novega mesta. Oddana sta bila sodišču.

IZ CELJA.

— **Celjski občinski svet** ima redno sejo v petek 18. t. m. ob pol 19. Na dnevnem redu so poročila iz raznih odsekov.

— **Pasteurjev zavod in protituberkulozni dispanser** v Celju se oficijelno otvorita v ponedeljek 21. julija ob pol 11. dopoldne. Svečana otvoritev se izvrši v prostorih Protituberkuloznega dispanserja, ki je nastanjen v Invalidskem domu. Nato se izvrši ogled obeh zavodov. Pasteurjev zavod ima svoje prostore v treh Deckerjevih barakah, ki so zgrajene na zemljišču javne bolnice. Protituberkulozni dispanser že deluje pod vodstvom primarija dr. Iv. Raišpa in služi v boju proti jetiki. Pasteurjev zavod v Celju je ustanovljen za mariborsko in ljubljansko oblast ter za sosednje kraje Hrvaške ter bo naravnost velika dobrota našemu prebivalstvu, ki je doslej v slučajih ugriza stekline sumljivih živali iskalo pomoči v Zagrebu. Zavod stoji pod vodstvom šefa drž. bakteriološke stanice g. dr. Rebernika v Celju ter razpolaga s 30 povsem novono opremljenimi bolniškimi posteljami. Zdravljenje v obeh zavodih je brezplačno na stroške države.

— **Smrtna kosa.** V Arjavci pri Petrovcih je umrl g. Ivan Naraks, znan stavitelj cerkvenih orgelj. N. v m. p.

— **Občinski lov v šterah pri Celju** je izdal slovenska družba iz Celja. S tem je tudi ta lepi lov, ki je bil dolga leta v nemški posesti, prišel v slovenske roke.

— **Kretanje nalezljivih boleznj v Celju** v tednu od 6. do 13. julija Trebnjal tifus: ostal 1. ozdravel 1. Škratinka: ostalo 7, novono obolel 1, ostane v oskrbi 8.

IZ MARIBORA.

— **Deputacija trgovskih gremijev** pri g. velikemu županu. V sredo dopoldne se je velikemu županu dr. Pirkmarjerju poklonila deputacija trgovskih gremijev iz cele mariborske oblasti (Maribor in okolica, Ptuj, Celje in okolica, Slov. Bistrica, Ormož, Murska Sobota, Slovenji Gradec, Končice itd.) Namen deputacije je bil, izraziti novemu velikemu županu pritožbe glede rešitve krošnjarskega vprašanja. Kakor znano, se je po vojni zlasti po mariborski oblasti krošnjarstvo in sicer nelegalno krošnjarstvo v škodo celji trgovini zelo razvilo. Pred več kot pol stoletjem se je krošnjarstvo s posebnim patentom toleriralo le za krošnjarenje izdelkov iz t. zv. domače industrije. Vsled brezbrzičnosti prejšnjih oblastj pa je krošnjarstvo zlorabljalo v čimdalje večji meri svoječasno dovoljenje, tako da so krošnjarji v zadnjem času pričeli trgovati tudi z manufakturnim blagom. Pokazala pa se je potreba nujnega reda, osebno na obmejnem ozemlju, kjer krošnjarstvo zlorabljajo tudi tuji, državlji sovražni elementi, katerim ni za krošnjarstvo, nego bolj za vohunstvo. V tozadveni resoluciji zahteva deputacija med drugim sledeče: Krošnjarenje naj se dovoljuje le v smislu obstoječih predpisov in določb tozadevnega patenta. Zabranjuje naj se pa odločno vsa ostala zloraba—predvsem prodaja inportiranega blaga. V celji mariborski oblasti ozir. v obmejnih krajih se krošnjarenje dovoljuje izrecno le domačinom, odločno pa prepove vsem vnanjoem, izvezniš Kočevarjem. G. velikji župan, ki je deputacijo prijazno sprejel, je bil tozadveno že sam poučen in je obljubil, da bo po možnosti takoj izvedel želje deputacije ter v to svrho izdal nalog srezkim poglavarjem in drugim podrejenim oblastim. Deputacija je nadalje g. velikemu županu izrazila željo, o kateri smo nedavno tudi mi poročali, namreč glede vprašanja lokalnih železnice (orenos uprave v mariborsko oblast, izenačenje tarifov, vprašanje lastnišne pravice itd.) Tudi je deputacija ponovila nujno potrebo po izenačenju davkov. Vdeležnici deputacije so izjavili našemu dopisniku, da so pri tej priliki dobili najboljši utis o novem velikem županu, posebno jih je veselilo, da je bil velikji župan v vseh predloženih zadevah točno informiran.

— **Obisk beogradskih tehnikov.** Nad 40 slušateljev gradbenega oddelka tehnične visoke šole v Beogradu si je v terek, oziroma v sredo ogledalo med drugim delavnico južne železnice, elektrano Falu, tovarno v Rušah td. Vodil jih je g. inž. Vidic.

— **Strela ubila.** Nevilhta v ponedeljek je nad Maribor prinesla nekaj kapelj dežja in enkrat je tako strašno udarilo, da so se v mestu strelje šipe. Nato je strela udarila pri Sv. Petru nižje Maribora. Zadel je nekega fanta, sedečega na pragu pred hišo. Nesrečnik je sin viničarja lekarnarja Kōniga iz Maribora.

— **Temeljito čiščenje delavnice J. ž.** Pod novim režimom je zavel v delavnici bivše južne železnice v Mariboru prepotrebni razčiščujoči veter. Kakor znano, je ta delavnica največja v vsi državi in Srbi sami so spoznali njeno velikansko važnost tudi v interesu cele države. Uvideli so potrebo temeljitega razčiščanja vseh onih elementov, ki po svojem mišljenju ne spadajo na tako odgovorna mesta. Vsem tem je določen zadnji rok odstranjenja koncem tega leta. V delavnici bodo dobili svojo sigurno kruh le takti, ki tudi s srcem ne škijajo preko Spilja. Zamišljen pa ni samo načrt čiščenja, nego tudi temeljitega vzgajanja bodočega naraščaja, iz katerega naj izhajajo naši domačini kot specialisti v vseh strokah, ki so zastopane v tej ogromni delavnici. V to svrho je zamšljena ustanovitev specialne obrine šole, katero bo vzdrževala uprava železnice. Ideja za to šolo je izšla od inženjera Milojeviča, ki je bil v svrho študij delavnice poslan od generalne direktcije železnice. Vzdrževanje šole je že predvideno v priložnem budžetu (budgetni referat je prvel v komiteju uprave naših železnice znani strokovnjak na tem polju, tajnik Trgovske in obrtne zbornice g. Mohorič). Ta obrtna šola lahko za naš obrtni naraščaj, oziroma naraščaj naših strokovnih moči postane ena najavažnejših v vsi državi, ker bodo gojenici imeli priliko poleg teoretičnega pouka tudi za praktično izvežbanje v vseh oddelkih delavnice, oziroma tudi kurilnice, kjer so jim na razpolago do zadnjega drobca najraznorožnejšji stroji in obrat, ki doobvlja vse potrebe v železniškem obratu. Ker bo treba glede te šole najti nekakšno zvezno razmerje z navadno obrtno šolo in tehnično šolo in ker je tu podana možnost, da dobimo zlasti Slovenci na obmejnem ozemlju čez nekaj let res svoje lastne provrstne strokovnjake tudi na tem polju, je nujno želeči, da se za ustanovitev te šole zanimajo vsi obrtni in industrijski krogi. Delavnica zaposluje danes blizu 1500 osebja, ter izplačuje zanj nad 23.000.000 letno, torej lepa svota, ki ostane v Mariboru. Pri dosedanem obratu je zmōžna izdelati, oziroma do podrobnosti popraviti do 20.000 tovarnih vagonov, 400 potniških vagonov, 75 lokomotiv in razna druga dela. Ta temeljiti preobrat v tej delavnici bo imel velikanski vpliv na priložnost Maribora v narodnem in državnem oziru.

Rešimo sokolski Tabor!

Gospodarstvo.

Bolgarska zunanja trgovina.

Glavna direkcija bolgarske državne statistike izdaja periodična poročila o stanju izvoza in uvoza, iz katerih je razvidna letošnja bilanca bolgarske zunanje trgovine. Iz podatkov o prvih treh mesecih si lahko ustvarimo približno sliko o gospodarskem položaju sosedne države, ki je po svoji večini stabilni valuti med vsemj premagani državami gospodarsko še najbolj situirana, dasi tudi ona čuti posledice svoje zgrešene germanofilske politike in iz te izviročajih reparacijskih bremen.

Iz omenjenih uradnih podatkov je razvidno, da je Bolgarija prve tri mesece letošnjega leta uvozila 61 mil. kg raznega blaga v vrednosti 1 milijarde 185 mil. levov proti 59 mil. kg v vrednosti 1 milijarde 220 mil. levov za isto dobo lanskega leta. Od 1. januarja do 1. aprila 1924 je izvažala Bolgarija 115 milijonov kg raznih pridelkov v vrednosti 882 mil. levov. Lansko leto je znašal njen izvoz prve tri mesece 94 mil. kg v vrednosti 1 milijarde 42 mil. levov. Tako vidimo torej, da se je količina uvoznega blaga prve tri mesece 1924 povečala za 1 1/2 mil. kg, njena vrednost pa je padla za 35 in pol milijona levov. V istem času se je količina izvoznega blaga povečala za 21 mil. kg, njena vrednost pa je padla za 159 mil. levov. V primeri z lanskim letom bi morala biti vrednost uvoznega blaga večja, ker je država plačevala blago, ki ga je uvažala prve tri mesece iz inozemstva, po kurzu 155—170 za dolar, letos pa jedolar notiral 135—138, to je okroglo 20 odstotkov manj kot lani. Da se vrednost uvoznega blaga ni posebno zmanjšala, je pripisovati dejstvu, da se je povečala njegova količina in da so cene na svetovnem trgu lani zelo pokočile. Količina uvoznega blaga se je povečala v prvi vrsti zato, ker je Bolgarija uvažala mnogo sadja, konserv, slaščic, goriva (681.000 kg v vrednosti 49 mil. levov), kovin in kovinskih izdelkov. Zmanjšal se je uvoz živne živali, mesa, mesnih izdelkov, kolonialnega blaga, papirja, kavčuka, strojev, instrumentov in aparatov. Zvišanje uvoza kovinskih izdelkov in znižanje uvoza strojev in aparatov dokazuje, da so nepravilno in neharmonično razporejeni stroški, ki jih ima narodno gospodarstvo pri obnovi industrije.

Padec vrednosti izvoznega blaga, navzlic večji količini, je razlagati na ta način, da je bila precejšnja razlika med tečajem bolgarskega leva prve tri mesece 1923 in prvo četrtletje 1924. Prirastek količine izvoznega blaga priča, da bolgarska izvozna trgovina napreduje, kar pomeni konsolidacijo in splošen napredek narodnega gospodarstva. Izvažalo se je v primeri z lanskim letom več perutnine, jajc, fižola, moke, semen, manj pa pšenice, rži in tobaka. Zanimive so spremembe cen. Dočim je veljal lani 1 kg jaja 103 leva, je veljal v prvem četrtletju 1924 samo 50 levov. Cene tobaka so stalne. Glasom statističnih podatkov je veljal v prvem četrtletju 1923 1 kg izvoznega tobaka 55 levov, letos v istem času pa 49 levov. Ta razlika je neverjetna, če pomislimo, da je lev notiral lani 155—170, letos pa 135—138 za 1 dolar. Vzrok je ta, da je faktično razlika med pravo vrednostjo tobaka in ono, ki jo izkazuje državna statistika mnogo večja. Te netočnosti v številkah na račun izvoza so krive, da je zelo težko ugotoviti točno bilanco bolgarskega izvoza. Če bi se vse te netočnosti popravile, bi se vrednost uvoznega in izvoznega blaga v prvem četrtletju 1924 precej izenačila, kar pomeni, da bilanca bolgarske zunanje trgovine ni pasivna. To je dokaz, da narodno gospodarstvo polgoma premaguje krizo, ki je težila Bolgarijo prva povojna leta.

Nekatere postavke iz nove carinske tarife.

Tekom trgovinskih pogajanj z Italijo se je uvidela potreba, da je nujno sestaviti novo carinsko tarifo, na podlagi katere bi se imela skleniti trgovinska pogodba. Nova carinska tarifa, ki je bila izdelana od posebne komisije, sestavljene iz strokovnjakov iz trgovinskega in finančnega ministristva oziroma iz veččakov v carinski politiki, je bila v ministrskem svetu pretekli teden odobrena. Po odobrenju je bila izročena državnim tiskarni in tisk in stopi takoj po objavi v veljavo. Nova carinska pogodba, ki je vključena v trgovinsko pogodbo z Italijo, vsebuje po večini višje carinske postavke za uvoz gotovih industrijskih predmetov, da je tako zaščiten naša domača industrija.

Kakor smo že javili, stopi z Italijo za tri leta sklenjena trgovinska pogodba v veljavo šele, ko bo odobrena od jugoslovenskega in italijanskega parlamenta, nasprotno pa stopijo določbe glede pogodbene carinske tarife napram Italiji takoj v veljavo, ko bo objavljena naša nova avtonoma carinska tarifa.

Prvotno so Italijani pri pogajanjih stavili take zahteve in predložili tak program, da bi njih industrijski produkti in poljedelstvo uživali v naši kraljevini povsem privilegirano stališče. Pozneje so mnogo popustili. Omenimo naj samo, da so po italijanski delegaciji interesirane trgovske zbornice predlagale skoraj prost uvoz italijanskih vin, ohransko da so zahtevale za gotov kontingent italijanskih vin carinske oblaščave. Ker je naša delegacija v tem oziru vztrajala pri gotovih zahtevah glede gorških vin, so končno Italijani odnehali in je sedaj naš vladi dano, na razpolago, da v gotovem slučaju tudi lahko prepove uvoz italijanskih vin.

Spodaj podajamo novo z Italijo sklenjeno pogodbeno carinsko tarifo. V boljše razumevanje pripominjamo, da je na prvem mestu zabeležena carinska postavka (c. p.) »Obče carinske tarife«, potem predmet, za tem pogodbeno carina, ki se je določila z Italijo. Da se dobi efektívno carino, ki jo bo treba plačati, pa je treba to številko množiti s 15 (to je takozvani zlaži ažiho), končno je zabeležena v oklepaju sedanja carina. Sedanji aži znaša le 9. N. pr. sc. p. 5; riž 7 (10) se čita: carinska postavka 5. riž, pogodbeno carinska tarifa bo znašala 7 dinarjev, pomnožena z zlatim aži-om (15) tako, da bo znašala efektívna carina 7x15 = 105 Din za 100 kg; sedanja carina pa znaša 10x9 = 90 Din.

UVOZNA CARINA.

Jestvine, sadje, zelenjava, cvetje:

c. p. 6: oluščeni riž 7 D (10); c. p. 7: karfižola, špargli, vodene melone, sladke melone (dinje) in artičok 6 (10); c. p. 7: kolera, mladi grah v zrnu, zelena in druga solata, retkve, poradikni, paprike, zelene, čebula in česen 7 (10); c. p. 7: krompir 7 (10), uvoz krompirja od 1. aprila do 30. junija je prost carine; c. p. 9: kislo in soljeno zelje v sodih, kisle kumarice in kisle paprike 25 (35); c. p. 12: jabolka, orehi, hruške, kutne, marelice, češnje, breskve in češnje, vse to sveže in pakirano 20 (25), nepakirano pa 14 (16); suhi orehi v luščinah 20, oluščeni 35; c. p. 17: limone so proste carine (10); c. p. 17: pomaranče in mandarine 5 (20); mandelji in luščinah 20, oluščeni 35; c. p. 20: suhe smokve v zabojih do 10 kg 25, v večjih zabojih 15 (30); c. p. 22: rožiči 6 (40), kostani 10 (40); c. p. 34 sveže cvetlice za bukete in okraske 200 (300).

Krma:

c. p. 34: zelena in suha krma za živinjo je prosta carine.
Kože:
c. p. 76: kože vseh vrst so carine proste.
Olje:
c. p. 104: oljkino olje 30 (40); repno olje in olje od bombaževca semena 30 (40); laneno, konopljeno, ricinusovo in drugo mastno olje, ki služi za industrijske svrhe 12 (30); pri uvozu oljkinega olja v železnih sodih po najmanj 25 kg se poveča carina za 35 D; vsa ostala olja 30 (40).

Alkoholi:

vin v sodih, vagonih ali rezervoarjih: vermut do 18 stopinj in marsala do 20 stopinj 10, vermut in marsala gornje jakosti v steklenicah 120; italijanska penača vina v steklenicah 250, zdravilna vina 150 (120).
Razne jestvine:
c. p. 131: testenine (makaroni) 40 (50); čokolada 130 (120); c. p. 143: sir (stracchino, gorgonzola, cacciacavallo) 40 (100); rastlinske in sadne konserve 70 (60); konserve tun v olju, konserve mesa hermetično zaprte, izvzemši ribje konserve 80 (100), konserve od paradižnikov, hermetično zaprte 50.

Kemični produkti:

sveže in parafina in stearina 70; boraks v zabojih po pol kilograma 5, borova kislina 5, bakrov sulfat, 12 citronova in vinska kislina 75, sok iz sladkega lesa, sirov alji kuhan v sodih ali kosih 15, čisto žveplo in žvepleni cvet 1.50 (1); ostalo žveplo brez carine; amalgam in živo srebro brez carine; živinska sol brez carine.

Tekstilna rob:

c. p. 274: enonitna bombažna preja do št. 12 po angleški numeraciji: sirova 20 (25), beljena 30 (30), barvana ali tiskana 30 (30); enonitna bombažna preja od št. 12 do 29: sirova 25 (25), beljena 35 (30) in barvana ali tiskana 40 (30); od št. 29 do 50: sirova 30 (35), beljena 40 (40), in barvana ali tiskana 45 (45); nad št. 50: sirova 35 (40), beljena 45 (45) in barvana ali tiskana 50 (50); c. p. 275: dvo- ali večnitna bombažna preja do št. 12: sirova 25 (30), beljena 35 (35), barvana ali tiskana 40 (40); od št. 12 do 29: sirova 30 (40), beljena 40 (45) in barvana ali tiskana 45 (50); od št. 29 do 50: sirova 35 (50), beljena 45 (55) in barvana ali tiskana 50 (60); nad št. 30: sirova 40 (50), beljena 50 (55) in barvana ali tiskana 55 (60); c. p. 276: bombažna preja, ki se prodaja na drobno, sukaneč za šivanje, vezanje in pletenje, na klopih iz lesa ali papirja itd.: sirova 70 (50), beljena 90 (55) in barvana ali tiskana 110 (60).
Bombažne ribiše mreže: c. p. 290: št. 1: 20 (10), št. 2: 40 (40); c. p. 291: št. 1: 25 (35), št. 2: 50 (45). Za vrvi s premerom od 1 do 5 mm: 65, od 5 mm dalje: 45, vrvi za vrece 32 D za 100 kg; c. p. 321: št. 1: 180, št. 2: 230, št. 3: 280, št. 4: 280 Din za 100 kg. Sirova svila je prosta uvozne carine. Ravnotako je prosta carine sirova umetna svila, beljena pa plača 100 D za 100 kg. C. p. 333: št. 1: 50, št. 2: 150; c. p. 334: št. 1: 260 (400), št. 2: 320 (500); c. p. 335: št. 1: 1800 (1800), št. 2: 800 (650); c. p. 348: (tkanine od lineoleuma in slično) 25 (30), večbarvne 35 (3). Moški klobučevinasti klobuki, garnirani 22 D za komad, negarnirani 21 D. Moški slammiki garnirani 1.60, negarnirani 1 D za komad, ženski slammiki garnirani 3.50 za komad,

negarnirani 2.50; c. p. 366: za komad 0.35 (0.20).

Uslnje in kavčuki:

navadno strojene kože za podplate, krupni 130 D za q, druge 90 (80); c. p. 380: (kožne rokavice): št. 1: 1500 (1000), št. 2: 900; c. p. 394: (cevi iz kavčuka) 180; trakov iz gumija ali gutaperke: 180; cevi za avtomobile, vozove ali dvokolesa 180 D za 100 kg.

Proste uvozne carine so nevezane knjige in tiskovine, izvzemši koledarje ev italijanskem jeziku. Note, karte, slike, načrti in gravure plačajo carino, ako so vezane.

Marmor in alabaster v klesanih ali ostruženih ploščah nad 16 cm: 1.25 D za 100 kg iste plošče nad 16 cm, nepolirane in samo ostružene ali drugače obdelane; 2. oglajene in polirane 4.50 D za 100 kg; c. p. 485 (skulptorska dela) št. 1: 40, št. 2: 90; c. p. 519 (stekleni biseri) št. 1: 30 (30), št. 2: 50 (60).

Deli dežnikov ali solčnikov plačajo 16 Din za 100 kg.

Za električne aparate z majhnimi električnimi motorji, kakor ventilatorje, mehove, in podobno znaša carina 140 D za q. Za motorna kolesa 20 % od vrednosti, za dela motornih koles 20 %, za avtomobile in njihove dele 20 % od vrednosti.

IZVOZNA CARINA Z ITALIJO.

Izvozne predmeti iz naše države v Italijo se bodo po novi trgovinski pogodbi plačali: Plemenski konji, visoki 140 cm ali manj: 100 zlatih lir za komad, konji in kobile nad 140 cm 75, volji 15, biksi za klanje 20, ovni, ovce, kostrumi in kože 3, svinje nad 20 kg 10 zlatih lir za komad, ostala živa živina 5 in zaklana 5 zlatih lir za q. Nепreparirano meso, izvzemši meso perunine in divjačine, golobov in zajcev, zmznjeno ali sveže 5, slive 2, suhe gobe 15, semena 1.25 zlatih lir za 100 kg.

Prost od izvozne carine iz Jugoslavije v Italijo je krompir. Okrogel bukov ali hrastov les, čigar premer znaša manj kot 20 cm, in drug listnat les, izvzemši kostanj in hrast, s premerom nad 30 cm, ter bukovski železniški pragovi so prosti carine, hrastovi plačajo 0.65 zlatih lir za sto. Prosto carine je tudi ogelje ter premog vsake vrste. Ravno tako tudi telečji in lagnučji želodci, suhi ali nasoljeni, čreva, parknji in kostrumovi rogovi, nadalje železna, bakrena, magnezijeva in cinova ruda, višnje in sveže ribe.

—g Novosadeki blagovna borza 16. julija. Na novosadeki blagovni borzi notirajo: Pšenica baška, stara 327.50, nova srbska 305; nova baška 310—315, koruza baška 250; moka baza 400, 475, št. 6. Celokupni promet 37 vas. Tedena nekoliko čvrstješa.

—g X. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Zalec, SRS, 15. julija 1924. V nadi na prav lepe cene v t. so naši hmeljarji storili vse, da bi iz svojih nasadov dobivali obilne dohodke. Kdor je v tem oziru — posebno gleda vporabe umetnih gnojil — storil preveč, tega hmeljniški so podobni košatim godom. Vkljub temu pa naš golding nima preobilo cvetov in bo njegova letina manjša, kakor se je pričakovala in cenila. Poznji hmelj prav lepo pripravlja k cvetenju in objubljuje bogato trgatve. Rastlina je popolnoma zdrava in brez posebnih škodljivcev. V sled vremenjskih razmer orumeneva spodnji listi in odpadajo, kakor tudi v drugih okoliših. Društveno vodstvo.

—g Poljska koncesija. Italijanski Industriji. Poljska vlada je oddala premogovno koncesijo za dobo 30 let italijanskemu društvu »Consorzio mercantile italiano«. Koncesija se razteza na površino 32 km² v okolici ribnika v Gornji Šleziji. Italijanska družba se obvezuje, da v teku dveh let otvori premogokope. Tudi je položila kaveljico 2 milijonov lir. Poljska vlada bo prejela 5% brutodohodkov.

—g Svetovna produkcija piva in hmelja. Svetovna produkcija piva še vedno pada. Zadnje leto pred vojno (1913—14) je znašala 295 milijonov hl, l. 1923 136 mil. hl, letos pa obeta nazadovati že za 3 milijone hl. V Ameriki se je zmanjšala količina izdelanega piva radi prohibicije za 90 %, v Nemčiji za 60 %, v Angliji za 50 %, v Franciji in Belgiji za 7 %. Nasprotno, pa je opaziti v drugih državah izven Evrope delno povišanje produkcije, dasi tudi trpe na svetovni gospodarski krizi. Kot posledica gospodarske krize in drugih neugodnih razmer je znašala produkcija piva leta 1923 v tisočih hektolitrih: v Angliji 31.777, v Nemčiji 29.000, v Belgiji 15.562, v Franciji 14.358, v Zd. državah 7.000, na Češko-slovaškem 6.000, v Avstriji 3.500, v Avstraliji 3.060, na Danskem 2.294, na Švedskem 1.983, na Nizozemskem 1.886, v Kanadi 1.672 v Argentini 1.600, na Japonškem 1.500, v Švici 1.410, v Italiji 1.188, na Madžarskem 1.000, v Braziliji 900, na Norveškem 862, na Poljskem 800 v Chile 430, v Romuniji 373, v Mehiku 650, v Novi Zelandiji 625, na Španskem 500, v angleški Južni Afriki 318, v Jugoslaviji 300, na Finskem 243, na Kubi 230, v Indiji 220, v Bolgariji 202, na Estonskem 160, v Litvi 150, na Ukrajini 150 in v Peru 140. Svetovna količina hmelja je padla od 1.074.000 l. leta 1922 na 708.000 q leta 1923. Ker pa potrebuje svetovna industrija piva okoli 904.000 q hmelja letno so bile cene hmelja lani navzvišje, kar jih pomni svet. Gleda industrije piva stoji torej Jugoslavija na 27 mestu, kar pomeni, da bo treba v tej panogi še mnogo in naporno delati.

—g Premog v Kanadi. Listi primašajo centov kanadakega premogovnega eksperta Geddessa, po katerem ima samo Alberta zadosti premoga, da bi preskrbelo s njim narod 100 milijonov skozi 170 stoletij. Premogovno polje v prvini obsega površino nad 81.000 kvadratnih milj. Skupno premogovno bogatstvo na svetu osti ta ekspert na 7.397.553.000.000 od tega je v Albertini sedmi del.

To in ono.

KOKOSOV BISER.

Normalni kokosov oreh ima, ako mu odstranimo vlaknato luščino, na koncu trde lupine tri okrogle votline, od katerih sta dve zaprti s ploščico, tretja pa je odprta. Ta služi za shrambo klici, ki leži v beli hranilni tkanini, takozvani kopri, in požene isti čas, ko prodere vno korenine na znotraj bradavico, ki tako naraste, da napolni vso notranjost in posesa hranilno tkanino. Le redko najdemo slepe kokosove orehe, t. i. take, pri katerih je tudi odprtina zaprta; take orehe smatrajo prebivalci malajskega arhipela za dragoceno redkost. Pri njih klica ne more pognati; to ima najbrže za posledico, da se sesalni organ strdi, zapnen in stvori takozvani kokosov biser. Kokosovi biseri so seveda še mnogo bolj redki kot slepi kokosovi orehi. Holandski botanik Hunger je našel pri osmih slepih orehih, ki jih je z največjo težavo zbral na malajskem arhipelu, Novi Guineji in drugih otokih, le v enem lep biser. To je bil menda prvi slučaj, da se posrečilo najti biser s sistematičnim iskanjem. Žal ga ni nihče opisal ali narisal. Kakšni so ti biseri, razvidimo iz herbarija, ki ga je posejodal Amboinske von Rumphius sredi 18. stoletja. Rumphius obširno govori o kaluznem kamnu (kalapa je malajsko ime za kokosovo palmo) in našteje dve vrsti biserov: okrogle in podolgate. Prvi so popolnoma beli, drugu umazano-rumeni in le na šilastem koncu blešččeje beli. Veliki so navadno kakor grah. Rumphius pravi, da so kosovi biseri tako redki, da najdemo v tisoč orehih komaj en biser. Sajveč jih je pri Makasru na Celebesu, Domačini imenujejo kokosove bisere »mestike« in jih cenijo bolj od najlepših draguljev. Nosijo jih na telesu, ker jim pripisujejo zdravilne in druge tajne sile. Proti tej vragi je nastopil že Rumphius. Za naravoslovca pa leži čudovitost biserov v tem, ker ne ve, odkod se vzame toliko apnenca, ker orešja tkanina sploh ne vsebuje te snovi.

Hunger zaključuje svoja izvajanja z besedami: »Narava in postanek kokosovega bisera kot odkamenela rastlinske klice bi se v botaniki mogla smatrati kot analog gotovega poljava, ki je v človeški in živalski patologiji znana kot odkamenitev ali mumiifikacija embrija in se označuje kot lithopadijon ali lithotherion.

TRAGEDIJA V ZRAKU.

Letalska nesreča v Celakovcih na Češko-slovaškem.

V nedeljo se je dogodila v Celakovcih idličnem kraju nedaleč od Prage, strašna letalska nesreča. Ki je zahtevala dvoje žlavljen, 2 osebi pa se borila s smrtno. Jiří Šaueček, 28 letni lastnik letala in član društva Aeroport, ki prireja v Kbelech polete za občinstvo, je poletel s svojim letalom nad »čelakovičko rivijero«, vozeč s seboj izletnike. Trikrat je polet srečno uspel. Ko pa se je letalo četrtič dvignilo v zrak se je zadelo s križom ob topol; istočasno je eksplodirala posoda z bencinom in ki je skočil v goreče letalo v reko Labo, pilot Kalinovsky in poročevalec Klíka sta padla z gorečim letalom vred v reko. Našli so ju mrtva. V avljonu je bila tudi gdč. Karla Zemanova, ki je dobila težke opekline na glavi. Souček je dobil poškodbe na glavi, zlomil spodnjo čeljust, obe roki in je poleg tega zadobil težke opekline.

Ko je aeroplan treščil v vodo, je nastala med kopajočim občinstvom silna panika. Več žensk je dobilo hysterične napade in zlasti so bili prestrašeni otroci. Letalo je popolnoma uničeno. Vest o strahoviti zračni tragediji, ki se je odigrala okoli 16, se je bliskovito razširila v Pragi in napravila globok dojem.

NOVE IZKOPNE V SIRIJI.

Razvaline mesta Palmire, ki leži v sirijski puščavi in ki je igrala v trgovskem prometu starega veka zelo važno vlogo, so se v zadnjem času na novo pregledale. Mesto, ki je baje zgradil Salomon in ki je zelo cvetelo za časa rimskega gospodarstva, je že obiskalo večje število arheologov, toda brez sistematičnega izsledovanja, ker so tozadevna izkopavanja naletela na velike težkote. Temeljita preiskava razvalin zahteva odkop 3 milijonov m³ peska. Začasná dela vodi egipctolog Dunand in danski orientalist Ingholt. Dunand je sestavil načrt mesta ter je raziskoval natančneje staro grško gledališče, kolega ozadje je še dobro ohranjeno. Tu se nahajajo tri vrata. Oder sestavljajo krasne granitne plošče. Dunand je odkril tudi ostanke zelo zanimivega poslopja, ki se nahaja v bližini zmagoslavnega loka. Na zunanji spominja poslopje na grški tempelj, dasi se od njega veliko razlikuje. Ingholt, ki se peča s starimi aramejskimi napisi in s predkrščanskimi papirusi, je raziskoval podzemne grobove na jugozapadu mesta. Odkril je najmanj 50 grobov. Razven tega je odkril še dve drugi pokopališči. Važne so stenske slikarje. V nekem grobu je našel sliko Dioniza v rdeči barvi. Bog, ki ga obdajajo svetniški žarki, počiva na ležišču in drži v roki grozd. V istem grobu je našel napise od leta 311 po Kr. Iz tega sklepa Ingholt, da je Palmira živorarila še po letu 273 po Kr., v katerem so za razdelež galske legije cesarja Avrelijana. V drugem grobu je našel sliko meščana, ki se je glasom napisal imenoval »Hajran, sin Hajr-marsov«. Meščanovo postavo ovijalo trte z grozdi, kar je tedaj pomenilo simbol vstajenja. Na stenah se nahajajo postavke močnejšega žene. medtaljon in najbrž tudi slika Galmeda. Tretji grob je posebno bogat z napisi, ki obsegajo 58 vrst. Grob je sezidal neki Malku aprila meseca 115 po Kr. Ingholt je odkril tudi nagrobni kamen palmirske kraljevske rodbine, ki vsebuje dvojezični napis v grškem in palmirskem jeziku in ki izrečno navaja ime Septima Oda-

nata, starega očeta Odajmata, ki je bil sorodnik prosule Zenobije. Zanimivo je, da obdajala priznati rimsko gospodarstvo in je radi tega propadla.

RADIOTELEGRAFIJA POD ZEMLJO.

Da pošiljamo radiografična poročila lahko tudi pod zemljo, je znano že dalje časa. V praksi pa so se pojavile težkote, ki so preprečile, da bi se uvedlo radiografsko poročevanje tudi pod zemljo n. pr. v rudnikih. Sedaj pa poročajo iz Anglije in Amerike, da so te težkote premagane. V Angliji je družba za brezžični brzojav dosegla v Sheffieldu med zemeljskim površjem in 90 m globoko votlino v razdalji 3 1/2 km z razmero preprosto aparatu ročno uspehe. V Zedinjenih državah ameriških so jasno sprejemali v 30 m globokem rovu poizkusnega rudnika pri Bruce, tonu znake brezžične postaje iz Pittsburga, ki je od tam oddaljen kakih 25 km. Električni valovi so morali pri teh poizkusih pretrdi 15 m debelo plast premoga; dolžina valov je znašala 200—300 m. Izkazalo se je, da daljši valovi laže prodirajo zemeljske plasti in da navpične antena bolj sprejemajo od vodoravnih.

Se poučnejši so poizkusi v premogovniku in železnem rudniku v West Keighu pri Manchesteru. Za sprejemno anteno je služila žica, navita okoli prevažalne kolesare, ki je bila napeljana tudi v zemljo v svrhu odvajanja. Kljub tej primitivni napravi so lahko sprejemali vesti iz radiopostaje v Manchesteru, ki je oddaljena 30 kilometrov. Na površju je sprejemna energija učinkovala celo na govorilo. V globini 40 m je sprejemanje izginilo. Večji globlji je bilo zopet jace, v globini 260 m najglasneje, tako da so se glasovi čuli v razdalji 5 m od slušala. Zanimivo je, da niti rudniške plasti niti kabele od dvigalov z napetostjo 2000 voltov nista ovirala sprejemanja. Poizkusi se bodo v kratkem poudili v drugem rudniku, in sicer v 1000 m globokem rovu.

Pomen vseh teh poizkusov leži predvsem v možnosti, doseči zanesljive zveze med postajami na zemlji in pod zemljo in na ta način pospešiti pri rudniških katastrofah reševalna dela. Rudniki bi bili po tem opremljeni, kakor sedaj ladje, s sprejemnimi in oddajalnimi postajami.

MIMIČNA ASIMetriJA.

Ako natančno opazujemo obraze oseb iz svoje okolice, bomo našli, da noben človeški obraz ni popolnoma simetričen (enokameren) in da kažejo nekateri obrazi celo izrazito asimetrijo (neenakomernost). Simetrične glave vidimo samo na maskah, modelih in voščentih figurah v izložbah, radi česar tudi vplivajo te nezanimivo, mrtvo.

Desna polovica glave je pomaknjena nekoliko naprej in je širša, desna lična kost je bolj ogolata, desno sence se ostreje zavije nazaj, dočim je levo bolj oblo, obrvi se ločijo na desni strani višje. Posebno vidni so ti razločki, ako glavo fotografiramo in potem zložimo enkrat desno, nato pa levi polovici v eno podobo. Obraz desnih polovic je širši, lične kosti so izbočene, očesne dupline večje, nos močnejši, silka bistveno bolj živa in mimika nazornejša. Ako si ogledamo mišičevje, vidimo, da je na desni strani jace, občutljivejši, gibkejši ter prepletene z več živci. Desni ustni kot laže premaknemo, jeziki laže pomolimo na desno, oči laže zavlijemo na desno; pri smejanju n. pr. se raztegne desna stran bolj od leve. Povsod se mišična asimetrija na gibažoče se glavi jasneje izraža, zlasti opazamo to na takozvanih karakternih glavah.

Ako primerjamo celotni vtis obeh polovic, ki ga dobimo najlaže tako, da fiksiramo eno polovico in si je predočujemo kot dopolnilo k celi glavi, in storimo nato tako tudi z drugo polovico, bomo videli, da je desna stran bolj živa, nabubana, jasnejša, gibkejša v izrazu, izrazitejša. Desna stran obraza je trša, izrazitejša, bolj moška, dočim je leva mehkejša in bolj ženska. Zato so moški z desne strani značilnejši, ženske z leve strani lepše, radi česar portretirajo slikarji moške navadno z desne, a ženske z leve strani. Mimična asimetrija pa ni edini pojav te vrste na telesu; med ostalimi asimetrijami je najbolj poznano desničarstvo. Zato so pri levičarjih zgoraj omenjeni znaki obratni.

BREZZIČNI BRZOJAV IN ZVOK.

Bernski list »Radio« nam je z lepim primerom nazorno predložil čudovito brzino brezžičnega posredovanja. Vsakdo ve, da se električni valovi razširjajo z isto hitrostjo kakor svetloba. Ker za pojmi nimamo merila, nam manjka vsaka možnost za neposredni prenos v naše spoznavanje. Pridemo pa do tega po ovinku. Mislimo si, da ustrelje v Londonu s topom, čigar pok je tako močan, da ga lahko čujejo v Švici. Ker se zvok širi precej počasni (800 m v sekundi), traja gotov čas, ki se dá izračunati iz razdalje, preden dospe v Švico. Vzemimo, da stoji pošlusalce v Bernu, ki je oddaljen od Londona okroglo 3700 km. V tem slučaju čuje pok topovskega strela v 70.000:300—2333 sekundah ali približno 40 minutah kasneje. Električni valovi prelete v sekundi 300.000 km. Ako torej stoji v bližini topa brezžični oddajalec, v Bernu pa primeren aparat, bodo čuli v Bernu pok 1/400 sekunde kasneje kot v Londonu. Praktično rečeno, isti trenotek, kakaj omenjena časovna razlika je tako neznatna, da je naša čutila sploh ne opazijo. Okroglo 40 minut kasneje bi čuli pok v Bernu, ako bi dospel po zraku.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Fedor Ljubov:

Materina žrtev.

(Dalje.)

»Kaj pa je to »mešečnik«?«
V teh krajih pomeni ta beseda brž-
kone verižnika z živili. Mešok pomeni
vrečo, in mešečnik je logično tisti, ki
nosi kaj v vreči. Toda tiste dni ni prišel
nobeden. Kulak, tako smo dejali bogate-
mu in skopemu kmetu, ni hotel prodati
nič puda moke, ne krompirja.
Zato mi prekinjal melodije »rdečega
sarafana« samo jok Olge Mihajlovne,
marveč tudi njeno vprašanje:
»Ali ste prinesli kaj jesti, Peter Pav-
lovič, že 48 ur sem tešča, in Dimitrij
Karlovič joče.«
Moral sem zanikati. Odkrito pove-
dano — vda sem se bil prazni domiš-
ljiji, da v kletih in shrambah Olge Mi-
hajlovne vendar še ni vse izčrpano in
sem torej sam računal z zboljšanjem ko-
ličine hrane tretjega razreda.
Knežim jok me je pretresel. Zato
je bil moj poskus, jesti to, kar sem no-
sil v žepu, zaman. In tako sem privle-
kel iz žepa vse, 25 gramov kruha, ki so
mi ga dovohtili boljševiki kot duševnemu

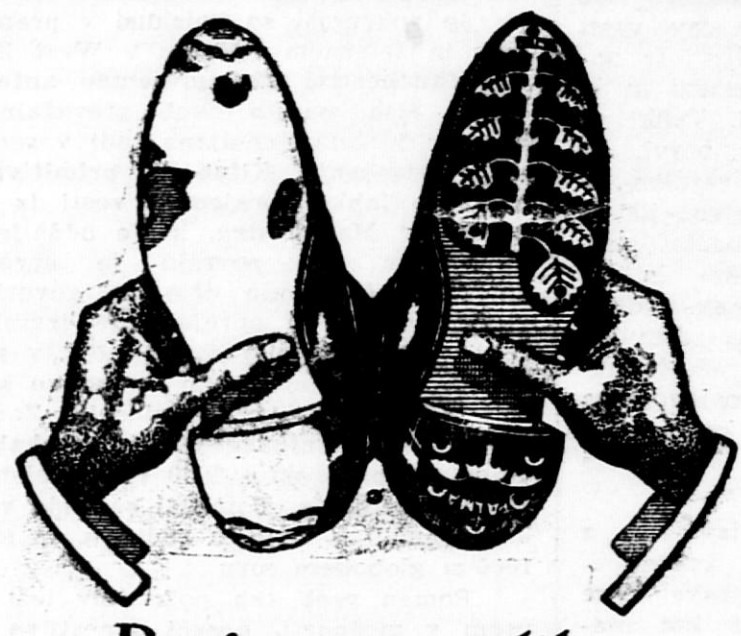
delavcu — tretja kategorija — za tri dni.
Kruh je bil plesniv in je obstojal iz otro-
bov in drevesne skorje. Prizadeval sem
si vzgizniti in pogoltniti drobtinico. Pa
se mi ni posrečilo.
Iz sočutja in seveda tudi zato, ker
nisem mogel jesti, sem pomudil kosček
Olgi Mihajlovni, rekoče:
Evo!
Položila ga je na ustrnice Dimitrija
Karloviču.
Noče vzeti... je zaplakala čez pot
minute. Mrzlico ima. Vzeti mora kinina,
sicer umre! —
Imate kaj kinina, Peter Pavlovič?
Mogel sem le resignirano odkimati
z glavo, kajti moj zanikujoči »ne« mi je
občital v grlu.
Tedaj je dejala Olga Mihajlovna:
Doktor Potapov je bil pred pol ure
tu — Peter Pavlovič. — Odredil je, da
mora Dimitrij Karlovič vzeti kinina, si-
cer umre! V Gorohovi ulici delé zdravi-
la. — Pojdite z menoj, Peter Pavlo-
vič. — Dimitrij mora dobiti kinina! Si-
cer umre, je dejal Potapov! — Pojdite!
Vedel sem, po kakšnih metodah in
cenah so delili v Gorohovi zdravila. —
Vedel sem tudi, kdo jih je delil. — Ven-

dar pa sem šel z njo. Ko sva hotela za-
pustiti sobo, je zakričal, se, zacvilil Di-
mitrij Karlovič:
Golod, mama. Zdaj razumete besed-
do — iz detskih ust, te globoke, sočne
zvočke, ki jih ni mogoče preslišati — go-
lod — Nisva se ozrla. Nisva si upala po-
gledati otroka, ki že 72 ur ni ničesar je-
del. — Kakor dva zločinca sva se spia-
zila iz sobe.
In zaman je še enkrat zacvililo s
slabotnim glasom:
Golod!
Olga Mihajlovna se je oprjela moje
roke ali pa jaz njene, ne vem. Vsekakor
je bila njena volja krepkejša kot moja.
to sem čutil, in ljubezen ruske matere
je bila močnejša kot moje sočutje, to je
bilo gotovo. — Poznate Petrograd?
»Ne!«
Tedaj tudi ne veste, kaj pomeni, če
pita v decemberski noči sever nad le-
deno Nevo. Že poprej ni bilo mogoče
vzdržati v trojki, če se je človek pri-
»Privato« ali v »Astoriji« do siteda na-
jedel — ali tako — s to skorjo iz otro-
bov in drevesne skorje — tretja katego-
rija! —

Olga Mihajlovna je bila prodala
svojo kožuh za pud slanikov, tako sta
se preživljala z Dimitrijem Karlovičem
— zadnjih 14 dni. Bilo je 32° pod ničlo.
Tu v tej deželi ne morete tega razumeti.
Toda Olga Mihajlovna ni čutila tega
mraza — in mislim, da tudi lakote ne iz-
bojazni za otroka. — Vlekla me je na-
prej — v Gorohovo ulico 2. Tam so stali
ljudje v dolgi vrsti — pričakovali so,
kdaj dobe od boljševikov določeno ko-
ličino hrane.
Tudi midva sva se torej ustavila
pred poslopjem v Gorohovi ulici 2, pred
staro prefekturo, kjer je imela takrat
svoj sedež visoka komisija za pobija-
nje protirevolucije. Ta zimski večer mi
ostane vedno v spominu. Sneg je segal
do kolen, in nihče se ni potrudil, da na-
pravi gaz. K sreči je bil zmrznen. Si-
cer bi se bila pogreznila do pasu — in
Olga Mihajlovna je nosila balne čevlje
— vse drugo je bila oddala v boljših
časih nekemu mešečniku za 20 pudov
gnilega krompirja.
Tako se je naslonila name in ozira-
la sva se skupno po sijajno razsvetlje-
nih oknih palače, iz katere sva pričako-
vala svojo usodo, dočim so bile ulice in

trgovine Petrograda pogreznjene v čr-
no temo.
V smeri od Neve je pihal veter. —
Dvigal je drobne snežinke v višino, in
čutil sem tisto neprijetno ščipanje v ko-
ži, ki se običajno pojavi, predno človek
otrpne.
Takrat so govorili in razmišljali ta-
ko zelo znanstveno in čudovito, in v ti-
stem hipu mi je prišlo na misel, da sem
pred nekaj tedni izračunal, koliko po-
trebnih kalorij je dobilo moje telo dnev-
no premalo.
Bila je desetina predpisane količi-
ne, ki sem jo bil takrat dosegel, in na
ta »takrat« sem mislil danes kot na
srčneje čase.
Streho bivše prefektуре podpira 8
krasnih korintskih stebrov. Fasadi hiše
so nudili ob tem času nekaj svečano
hladnega, nekaj neizprosnega. Ne mo-
rem vam opisati, kako dobi tudi ka-
men, če se pojavi v gotovi obliki in zu-
manosti pred našimi očmi, značaj za
razburjeno fantazijo in razdraženo
živec. (Dalje prih.)

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

Pazite na razliko

med kožnimi potplati in Palma Kaučuk potplati
in petami. Prednosti proti kožnim potplati
so večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična
in ugodna hoja, ter nizka cena.

Zahtevajte edino le »Palma«.

Pisalni stroji, potrebščine
mehanična delavnica
L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-

Blagajničarka

se sprejme v restavraciji na
glavem kolodvoru v Ljubl-
jani. 4654

Občni zbor

Posojilnice Stari trg - Lož
in sosedstvo,
kateri se bode vršil dne
3. avgusta 1924, ob 10-ih
dopoldan v prostorih po-
sojilnice.
V S P O R E D:
1. Odobritev letnega računa 1923.
2. Volitev dveh odbornikov na-
čelstva.
3. Volitev nadzorstva.
4. Raznoterosti.
4656 Odbor.

MALI OGLASI

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnaprej.

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5.—

Službe

Močan deček
se sprejme v trgovino z
mošanin blagom. Stano-
vanje in hrana v hiši,
drugo po dogovoru. —
Konrad Pecher, Skofja
Loka. 4628

Fotografski poslovođja,

prva moč — se išče za
večje podjetje v Ljublja-
ni. — Pismene ponudbe
pod »Fotograf/4630« na
upravo »Slov. Naroda«.

Potnika

za spiritozno išče velika
poznana zagreška tvor-
nica likerjev in konjaka.
— Samo resni v Sloveniji
uvadeni potniki te stroke
naj pošljejo svoje ponud-
be na: Poštanski preti-
nac br. 255, Zagreb glav-
na pošta. 4637

Pisarniško moč,

samoostojno in agilno —
sprejememo. Nastop ta-
koj. Znanje strojepisja in
lepa pisava pogoj. Last-
noročno pisano prošnjo z
navedbo plače in doseda-
nje službe je osebno
predložiti na naslov, ki
se poizve v upravi »Slov.
Naroda«. 4643

Putnika

traži zagrebačka vele-
trgovina svakovskih ru-
baca. Reflektant mora
biti stručnjak, mora do-
bro poznati slovenske
krajeve, uvjetuje se hr-
vatski i slovenski jezik
i dokaz, da je reflektant
u struci već kao putnik
radio. — Ponude sa foto-
grafijom na upravo »Slov.
Nar.« pod »Putnik/4421«.

Putnika

traži zagrebačka vele-
trgovina svakovskih ru-
baca. Reflektant mora
biti stručnjak, mora do-
bro poznati slovenske
krajeve, uvjetuje se hr-
vatski i slovenski jezik
i dokaz, da je reflektant
u struci već kao putnik
radio. — Ponude sa foto-
grafijom na upravo »Slov.
Nar.« pod »Putnik/4421«.

Putnika

traži zagrebačka vele-
trgovina svakovskih ru-
baca. Reflektant mora
biti stručnjak, mora do-
bro poznati slovenske
krajeve, uvjetuje se hr-
vatski i slovenski jezik
i dokaz, da je reflektant
u struci već kao putnik
radio. — Ponude sa foto-
grafijom na upravo »Slov.
Nar.« pod »Putnik/4421«.

Vzgojiteljica

z znanjem srbsčine in
nemščine išče primernega
mesta. — Ponudbe pod
»Vzgoja/4615« na upravo
»Slov. Naroda«.

Prodaj

Krasna spalnica
po nizki ceni naprodaj. —
Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 4661

Telefon,

namizni aparat, se ugod-
no proda. — Naslov pove
uprava »Slovenskega
Naroda«. 4651

Okazijska razprodaja.

V ponedeljek 14. julija
in 21. julija se bo prodaj-
alo 200 damskih in de-
kliških slaničkov. Cena
od 40 do 150 Din. —
Minka Horvat, modistka,
Stari trg 21. 4550

Stanovanja

Odda se soba
mehovana, zelo zračna,
za dva gospoda — v bli-
žini Ravateljstva držav-
nih železnic. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda«. 4655

Prazno sobo

s posebnim vhomom v
bližini Sv. Jakoba, najra-
je od hišnega lastnika —
iščem. — Ponudbe na:
Minka Horvat, modistka,
Stari trg 21. 4549

Nepremičnine

Le »POSEST«,
Realitetna pisarna, d. z.
o. z. v Ljubljani, Sv. Pe-
tra cesta 24 — Vam nu-
di pri nakupu naj-
ugodnejšo in najrazno-
vrstnejšo izbiro vsako-
vrstnih vil, stanovanjskih,
trgovskih in obrtnih hiš,
kmetijskih posestev, gra-
ščin, žag, mlinov, stavb-
nih parcel itd. 3770

Trgovska hiša

v Kolodvorski ulici in hi-
ša na Glincah — pod
ugodnimi pogoji napro-
daj. Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 4629

Gostilniško posestvo

pri Ljubljani, 20 minut
od glavne pošte, ob glavn-
ni cesti, z dobro vpljajo-
mo mešano trgovino, ves-
likim gospodarskim pos-
lopijem in obširnim vr-
tom — se proda ali odda
v najem. — Samo resni
reflektanti naj se zgledajo
v Gospodarski pisarni
Jos. Tribuč, Ljubljana-
Glinca. 4652

Razno

Vsakovrstna
ročna dela
vzajem v komisijko
razprodajo v moji fili-
jalki na Bledu. — Naroc-
čila je poslani na »Ate-
lie ročnih del« — Nika
Zipser, Kranj. Telefon
št. 31. 3774

Suha drva

odrezke od parketov, bu-
kova in hrastova — pro-
daja po znižani ceni. Pri
odjemu vsaj enega voza
dostavim iste na dom.
Ivan Šiška, tovarna
parket in parna žaga,
Ljubljana, Metelkova uli-
ca št. 4. 4660

Kateri gospod

ali gospa bi hotela poma-
gati tehniku končati zad-
nja dva meseca svojega
študija. — Ponudbe pod
»Poslednje/4645« na upr-
»Slov. Naroda«. 4653

Prostovoljna javna dražba

za otomane, pohištvo, ku-
hinjsko oropje ter oble-
ke in čevlje se bo vršila
dne 22. t. m. ob devetih
dopoldne — Resljeva ce-
sta št. 31/III — po jako
nizkih cenah. 4653

Zahvala.
Najiskreneje se zahvaljujem v svojem, kakor tudi
v imenu prizadetih sorodnikov za vse sočustvovanje,
ki nam je bilo izkazano ob smrti moje ljubljene in
nepozabne mi žene
Kloti
bodisi z udeležbo na pogrebu, s poklonitvijo cvetja
na krsto ali pa z izjavami sožalovanja. Posebno me
je genila pozornost gg. uradnih kolegov, ki so daro-
vali krasen venec. Hvala vsem!
Slična potreba mi je pa še, da se v najgloblji hva-
ležnosti spominjam neobičajne požrtvovalnosti, s ka-
tero je ne govalpokojnico med njeno neozdravljivo bo-
leznijo dragi moj prijatelj, g. primarij dr. Bogdan
Dreč. Omejeval se ni le na ono, kar mu je nareko-
valo njegovo bogate zdravniško znanje, nego je pre-
večala vso njegovo strokovno neumnost tudi naj-
večja prijateljska požrtvovalnost.
V Ljubljani, dne 16. julija 1924. 4664
Dr. Franjo Hubad.

Vestno raznašalko
sprejmemo
takoј za Vodmat.
Upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Pravkar so izšli CLAUDE FARRERJEVI
CIVILIZIRANCI
v prevodu Mirana Jarca, tisk in založba „Narodne
tiskarne“ v Ljubljani. Knjiga je zbudila v Franciji in
po vsem svetu velikansko pozornost, ker je prvi ev-
ropski književni roman, ki je na umetniški način
razgledal življenje Evropejcev in ljudstva tonkinske
kolonije v Vzhodni Aziji. Pisatelj opisuje zablude
tamošnjega prebivalstva s pretresujočo resničnostjo.
Knjiga se dobi v vseh knjigarnah. Cena broš. 20 Din.

Prager Presse
za Jugoslavijo.
Ta najbolj informiran in najbolj razširjen dnevnik v
Češkoslovaški republiki in v tujini stane za kraljevino
SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40—
mesečno.
Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav
Male Antante.

Dober dan!
Ali že veste najnovejše?
Tvrđka 3934
A. Šinkovec nasl.
je ravnokar dobila novo
pošiljatev potrebščin za
dame in gospode po iz-
redno nizkih cenah.

Gamaufovo umetno gojilo za cvetlice
je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini
do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo
intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—.
Razpošilja društvo
„Vrtnarska šola“ o Kranju.
Stalna zaloga: Herzmannsky, Korsika, Urbanic in droge-
rija „Adria“.

Dekliški zavod „Vesna“
z moderno urejenim internatom, gospodinjstvo in obrtno šolo, nudi
dekletom od 15 let naprej dobro odgojo in primerno izobrazbo. —
Sprejemajo se tudi gojenke, ki obiskujejo druga matiborska učilišča.
Prospekti pri vodstvu na razpolago. 4541

Kralj. dvorni goslar
M. Mušič
LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 6.
Specijalist v godalnih instrumentih.
— Najstarejša trgovina v Sloveniji (obstoja 40 let). —
Prvovrstna zaloga vseh glasbenih potrebščin po konku-
renčnih cenah. 3 T 4649

Soba.
Lepa pisarniška zračna soba s centralno kurjavo, elek-
trično razsvetljavo in posebnim vhomom v sredini mesta,
se odda s 1. avgustom.
Istotam se proda lepa pisalna miza in omara. — Po-
nudbe pod „Soba“ na Apolo, Stari trg 19, II. nadstr.

Trgovina
M. Tidar
Sv. Petra cesta št. 26,
ostane radi dopusta osobja od 16. julija do 1. avgusta 1924
zaprta. — Cenjeno občinstvo se vabi za ta čas za nakup
trgovino v Šelenburgovi ulici št. 1. 4650